

ar tist

SIJEČANJ 2002. / 5 Kn

22

ar
tist

LIST UČENIKA I PROFESORA ŠKOLE LIKOVNIH UMJETNOSTI U SPLITU

ISSN 1332 - 3725

PRIČA
JEDNOG
NET
PUSTOLOVA

Umjesto

PROSLOVA I ČESTITKE UREDNIKA

Nismo li svi na određen način net pustolovi, neki se kriju i vječno nestaju, neke upoznamo, izgubimo iugo tražimo, nekome smo se namjerno skrili...ili pak sebi samima.

Da bismo postigli veličinu bića koje nismo, imamo razna imena, razne načine izražavanja i guštamo u takvom svijetu svjesni svoje tajnovitosti...

Evo, prizemljit ču se, ipak nisam na Internetu...

Ovakva priča nema smisla u uvodniku, ali...

Volim letjeti, nadam se da to nikome ne smeta?

No u trenutku kad ugasimo računalo, osvrnemo se oko sebe, prepoznamo svoje lice u ogledalu, nestane sva čarolija trenutka tzv. "prisustva tajanstvenog bića". I što smo tada? Malena šaka jada puna frustracija, heroji koji su dobili još jedan rat s vjetrenjačama, narodni junaci u obrani nacionalnih interesa, izgubljena djeca Boga nemira...

ili smo jednostavno ipak samo pustolovi koji vječno lutaju, pa makar to bilo i net prostranstvima, i ne osvrćući se da svo to vrijeme negdje

impresum

IZDAVAČ:
Škola likovnih umjetnosti

ADRESA:
Fausta Vrančića 17
Tel./Fax.: 021 46 71 77

E-mail:
skola-likovnih-umjetnosti@st.hinet.hr
suzana.budimir@st.hinet.hr

SAVJET LISTA:
Ravnatelj Mladen Bilankov,
(predsjednik)
Pedagoginja Aleksandra Dužević
i profesori:

Vanja Škrobica, Jasenka Saplavo
Kristina Prlić, Marica Butina,
Mladen Vrdoljak i
Svetislana Palgorić - Mišić

GLAVNA I ODGOVORNA
UREDNIČKA:
Suzana Budimir, prof.

UREDNIŠTVO:
Nina Podrug 4.a, Ana Marin 4.b,
Nina Riničić 4.b, Ante Čepić 4.b,
Margita Komenda 3.b

DIZAJN I TEHNIČKA
OBRADA:
Suzana Budimir, prof.

LEKTORICA:
Kristina Prlić, prof.

netko ipak čeka na nas,
ili smo pak samo mala
emotivna usamljena stvorena
željna razumijevanja.

U jedno sam sigurna, od mog
prošlog uvodnika mnogo se
toga dogodilo, mnogo čudnih
zbivanja u mojim net i inim
putovanjima, uspješno, tj.
namjerno preskakanje ljetnog
broja iz čiste ljutnje na
ocjenjivačku ekipu na
«LIDRANU». Kako im
objasniti da mi nismo škola
koja ima toliko novaca da
svoje školske novine tiska na
skupom i kvalitetnom papiru?
Ne želim ni sada pokušati
objasniti svu muku oko
nastanka ovoga broja, to
ionako nikome nije važno.
Smrzavala sam se svih ovih
dana pripremajući ovaj broj,
jučer sam napokon odlučila
kupiti grijalicu i ugrijati si
nimalo sretnu dušu.

Takva sam, prokletno iskrena,
pa vam velim, ništa mi više
nije kao prije, a onaj osmjeh iz
uvodnika u prošlom broju opet
je nestao duboko zatomljen u
meni samoj...

Nedostaje mi moja Sandra...
Priču o andelima ne bih sada
htjela pričati. Ako uhvatim
vremena i pripremim je čitat
će ju negdje među ovim
koricama...

Jedno sam sigurna: mogu
doista krenuti na putovanje
nepoznatim prostorima jer
Sandra od gore ipak vidi sve i
čuvat će me...

Eto, ja sam se odlučila na
lutanje, a vama, ma što
odlučili, sve sretno bilo!

Vaša Suann@

...Zemljom sam bila... Potom postadoh pticom, voljom Božjom.
Od zemlje koja se ne kreće do ptice koja nebom leti ...

Bila sam to ja...Ne znam kako da se predstavim pred poviješću...

Rješenjem Ministarstva prosvjete i športa
br. 532-03-1/7-94-2 od 31. listopada 1994. godine
ARTlist je oslobođen plaćanja poreza na promet.

ARTlist misli na vas...

FOTOGRAFIJA
NA
(PRVOJ)
NASLOVNOJ
STRANICI:
Marija Pavić, 3.F
pseudosolarizacija

FOTOGRAFIJA
NA
(ZADNJOJ)
NASLOVNOJ
STRANICI:
Mirta Rajčić, 3.F

Čovjek je nerazuman, nelogičan i sebičan
 - NIJE VAŽNO. VOLI GA!
 Ako činiš dobro, pripisat će to tvojim sebičnim ciljevima
 - NIJE VAŽNO. ČINI DOBRO!
 Ako ostvariš ciljeve svoje, naći ćeš lažne prijatelje i iskrene neprijatelje
 - NIJE VAŽNO. OSTVARUJ CILJEVE SVOJE!
 Dobro koje činiš sutra će biti zaboravljeno
 - NIJE VAŽNO. ČINI DOBRO!
 Poštenje i iskrenost učinit će te ranjivim
 - NIJE VAŽNO. BUDI ISKREN I POŠTEN!
 Ono što si godinama stvarao u času bi moglo razrušeno biti
 - NIJE VAŽNO. STVARAJ!
 Ako pomažeš ljudima, možeš loše proći
 - NIJE VAŽNO. POMAŽI IM!
 Daješ svijetu najbolje od sebe, a on će ti uzvratiti udarcima
 - NIJE VAŽNO. DAJ NAJBOLJE OD SEBE!

(Zapis sa zida Dječjeg doma u Shishu Bhavani,
 koji je osnovala Majka Tereza)

Sadržaj

- 4 - Karamanove "pokretne slike"
- 6 - Uvijek sam tražio kolorit u crnome
- 9 - Nove stručne knjige
- 11 - Umjetnost (?)
- 12 - Mlade poete
- 14 - Pjesme slike
- 16 - Avangarda
- 18 - Emocionalna inteligencija
- 20 - Splitska skinhead scena
- 22 - Tijelo kao slika
- 24 - Erotska fotografija
- 25 - Feminizam
- 26 - Kako na ljepotu gledaju...
- 27 - Sjećanje na sadašnjost
- 28 - Simbolika boja
- 30 - Dosta mi je uloga ljubavnika...
- 32 - Iz školskih zadaća
- 36 - Iz lektire
- 40 - Čitajući M. Prousta
- 42 - Kartolina...
- 43 - V i č e m...
- 44 - Viktor ili djeca na vlasti
- 45 - George Harrison
- 46 - Svirajte nešto narodno...
- 48 - Andy Warhol
- 52 - Peta revija filmova EU
- 53 - Split Marulićev doba
- 54 - Imaš SMS...
- 55 - Igra...
- 56 - Vijesti...

Koliko suza(na) treba za tako malo sna.

Karamanove «pokretne slike»

Osamdeset godina od smrti prvog dalmatinskog filmskog snimatelja i vlasnika prvog stalnog kinematografa u Splitu

Vanja Škrobica, prof.

1864.- 1921.

Nisu nam dostupni pouzdani izvori iz kojih bismo saznali kada je točno održana prva kinematografska predstava u Splitu. Prema jednima, bilo je to 1900. godine, a prema drugima, nekoliko godina kasnije (1903.). Međutim, putujući kino-operateri već su krajem XIX. st. priređivali predstave u Dalmaciji, pa nema razloga ne vjerovati da je neki od njih posjetio i Split.

Prvi stalni kinematograf u Splitu otvorio je jedan Trščanin i držao ga od 1904. do 1908. godine. Filmove je prikazivao u *Kavani na obali (Caffè al porto)*. A onda se 1906. Antonije Volić iz Pule udružio s poduzetnikom Josipom Karamanom iz Splita, pa su, zaposlivši operatera Bečanina Viktora Wolfa, na današnjoj Poljani Vida Morpurga, počeli prikazivati «pokretne slike».

No, Volić je, čini se, bio čovjek nemirna duha te je ubrzo napustio Split, a svoju kinematografsku opremu prepustio je partneru Josipu (Bepu) Karamanu.

Karaman je kino projekcije davao u Marmontovoj ulici, u istoj kući u kojoj su preko dana vježbali *sokolaši iz Hrvatskog sokola*. Navečer su radnici postavljali stolce i dvorana je pretvarana u kinematograf. Ovakvo «sustinarstvo» trajalo je sve do 1908. godine kada je izgrađen novi *Narodni dom* s vježbaonicom, pa je Karaman sada mogao svoju dvoranu adaptirati isključivo za kino-predstave. Dok je trajalo preuređenje dvorane, Karaman je filmove davao u svom vrtu na Pisturi.

Tih prvih godina predstave su se davale u popodnevним satima, a filmski repertoar mijenjao se svaki treći dan. Gledatelji su podjednako uživali u komedijama, poučnim filmovima, povjesnim spektaklima (*«Spartak»*) kao i u dokumentarnim filmovima (*«Pompeji»*, *«Lade»*, *«Putovanje Francuskom»*...).

U Splitu, koji se tada nalazio na rubu europskih kulturnih i političkih događanja, vrlo su dobro primljene i aktualne (filmske) novosti (*«Veliki požar u New Yorku»*, *«Poplave u Moskvici»*, *«Posjet talijanskog kralja Grčkoj»*, *«Natjecanje zrakoplova u Berlinu»*...). Karaman je tako, izborom filmova koje je donosio uglavnom iz Trsta, stvarao i odgajao filmsku

publiku.

Naravno, filmovi su u početku bili crno-bijeli, a prvi film u boji, kojega je Karaman prikazao Splićanima, bio je *«Muči našega Gospodina Isusa Krista»*.

Znatiželjni Splićani hrlili su na predstave jer su ulaznice bile vrlo pristupačne i popularne. Bilo je slučajeva kad su se rezervirale jer je svatko želio biti među prvima koji će pogledati film i sutradan ga komentirati i prepričavati. Film je stvarao i jednu pozitivnu (demokratsku) atmosferu jer su ravnopravno, rame uz rame, sjedili težaci uz bogate građane, odvjetnici uz trgovce... Samo su *«gospode s velikim šešrima»*, kako su to često komentirale dnevne novine, ometale užitak i izazivale negodovanje publike.

Film je publiku jednostavno oduševljavao i nije to bilo čisto pomerdarstvo i uživanje u novom tehničkom čudu. Mnogi su već tada prepoznali značenje, ulogu i univerzalni jezik filmske umjetnosti, znali su da dobar film pruža ne samo zabavu, već obrazuje i informira.

Na «probleme» koje je stvarala filmska *«novotarija»* osvrnute su se i tadašnje dnevne novine. *Naše jedinstvo* i *Sloboda* komentirali su kako se već u ranim prijepodnevnim satima stvaraju redovi nestrpljive djece pred kućom u kojoj su bile projekcije, što je ometalo uobičajeno odvijanje gradskog prometa.

U istim novinama čitamo i reakcije crkvenih osoba na filmove u kojima su se događale pljačke, ubojstva, opsceni prizori. Oni su isticali bojazan da se nemoralni prizori i kriminalni događaji iz filma ne počnu odvijati u stvarnom životu.

Osim što se brinuo da filmovi budu što raznovrsniji, aktualniji i zanimljiviji, Karaman je osvremenio i unaprijedio tehnologiju prikazivanja filmova. Dok je još bio u partnerstvu s Antonijem Vulićem, koristio je Patheov model kino aparata. Kasnije je ručno okretanje aparata i filmske vrpce, zamjenio benzinskim motorom. Tada je svoj kinematograf nazvao *Elektro Bioskop*.

Josipa Karamana zanimalo je i snimanje kratkih filmova, pa kad je godine 1910. nabavio filmsku kameru, počeo je na filmskoj vrpci bilježiti sva važnija događanja u gradu: proslave, sletove, procesije i sl.. Svoje filmske zapise prikazivao je

u svom kinematografu u sklopu filmskih projekcija.

Često je odlazio i snimao događaje iz splitske okolice (*dflet splitskih učenika u Sing i na Gubavici*, nije sačuvan), ali je putovao i u druga mjesta u Hrvatskoj.

Od filmskih materijala koje je Karaman snimio nije puno ostalo. Sastavljanjem i «krpanjem» sačuvanih dijelova danas možemo govoriti o tri Karamanova filma: «Sokolski slet u Splitu», «Procesija sv. Dujma» i «Sahrana splitskog načelnika Vicka Mihanovića».

Karaman je imao još jedan hobi i ljubav. Bila je to fotografija. Njoj se predavao jednakom strasti kao i snimanju filmova. Zabilježio je (u siječnju 1910.) jednu jaku oluju, otvaranje Velike realke u Splitu itd., «prebacivao» fotografije na slajdove i prikazivao u okviru filmskih predstava. Gledateljima je ovo bilo posebno zanimljivo jer su osjećali da su sami postali dio filmske čarolije: prepoznavali su na platnu svoje sugrađane, a ponekad i same sebe.

Godinama je u Marmontovoj ulici Karaman držao papirnicu koju je kasnije preselio na Narodni trg. Njegov dučan postao je sastajalište, svojevrsni klub u koji su navraćali na «čakulu», ali i na ozbiljne razgovore, ondašnji najugledniji splitski intelektualci i umjetnici. Ovdje su se vodile žestre rasprave o svim važnijim političkim i kulturnim temama onoga doba.

Osim toga, građani su u Karamanovu dučanu mogli kupiti svakojake potrepštine za koje se nekad moralo daleko putovati: pisace strojeve, glazbenu literaturu, raznovrsni pribor za slikanje, zanimljive umjetničke reprodukcije itd.

Dučan je bio mjesto gdje se vodila prva prava služba javnog oglašavanja.

Da je Josip Karaman bio zanimljiva i svestrana osoba, govori podatak da je jedno vrijeme bio zastupnik glasovirske firmi, a djelovao je i kao kazališni impresario. Organizirao je gostovanja brojnih stranih umjetničkih trupa, glazbenih ansambala i pjevača. I čuvenu *Gradsku glazbu* utemeljio je upravo Karaman.

Split je u Karamanovo

vrijeme bio gradić u kojem su se perspektive tek nazirale jer se stalno morao otinuti autonomaštvu i bečkoj centralizaciji. Njegov društveni život se, kao u gotovo svim mediteranskim gradovima, odvijao na ulicama, trgovima... Ljudi su se zabavljali uviјek zajedno, kolektivno. Zato nije ni čudo što su Splicani vrlo brzo prihvatali film kao novu vrstu kolektivne zabave.

U tome je, a najviše u spomenutim dokumentarnim filmovima, zasluga Josipa Karamana, prvog profesionalnog splitskog filmskog snimatelja, koji je pionirskim radom dao značajan doprinos hrvatskoj kinematografiji.

Digitalna fotografija / FOTO odjel

UVIJEK SAM TRAŽIO KOLORIT U CRNOME!

RAZGOVOR S NIKOLOM SKOKANDIĆEM,
AKAD. GRAFIČAREM, PROFESOROM
NAŠE ŠKOLE I OVOGODIŠNJIM
DOBITNIKOM MEĐUNARODNE NAGRADE
«EX LIBRIS»

ART list: Prof. Skokandiću, mi smo učenici odjela u kojem Vi ne predajete i nismo upoznati s Vašom osobnošću. Molili bismo Vas da nam ukratko kažete nešto o sebi i svom radu.

SKOKANDIĆ: A što da vam kažem! Roden sam na Korčuli davne 1947., poslije drugog svjetskog rata kad je bilo još puno ostašaka ratnih materijala. Imao sam devet godina kad sam našao talijansku ručnu bombu i zaigrao sam se s njom, ali znatiželjniji od ostale djece, htio sam znati više, htio sam znati što se to nalazi unutra i u toj igri, bomba mi je eksplodirala u ruci. I tako nastavljam život s tri prsta. A sad vidim da je to bio i izazov. Trebalo je nastaviti živjeti s tim, raditi, u svemu tome snalaziti se, boriti. Mislim da sam u tome dosta dobro uspijevao jer kad nemaš jedno, onda se to odražava na drugo. Moj smisao za likovnost odvukao me je u ove vode.

ART list: Kada i kako ste se odlučili za umjetnost kao životni poziv?

SKOKANDIĆ: Oduvijek pamtim da sam nešto crtao, rezbario. Imam doma jednu malu rezbariju koju sam napravio još prije nesreće. Jako je volim jer je uspomena na to vrijeme. Mislim da sam je izrebario kad sam imao sedam godina. Nekako mi je oduvijek u glavi tinjalo da moram upisati neku umjetničku školu i na ovu umjetničku školu u Splitu me uputio moj nastavnik likovnog odgoja. To mi je najdraže vrijeme u životu, vrijeme provedeno u našoj umjetničkoj školi. Normalno nakon srednje škole slijedio je odlazak na Akademiju likovnih umjetnosti u Zagreb.

ART list: Sjećate li se koje anegdote iz vremena Vašeg srednjoškolskog obrazovanja?

SKOKANDIĆ: E, anegdote!...Sve to pomalo blijedi. Čega bih se sve trebao dosjetiti? Ma svega se sjećam: prvih ljubavi, prvih poljubaca, prijateljstava. Ma sve mi je bilo anegdota. Svakog, i najmanjeg trenutka rado se sjećam.

ART list: Koji su Vam profesori tijekom Vašeg školovanja u srednjoj školi i na Akademiji ostali u ugodnom sjećanju?

SKOKANDIĆ: Iz srednje škole se sjećam prof. Budića iz struke koji me puno naučio grafiči, a s

Akademijske profesore Kinerta, Kulmera...

ART list: Koji su Vam poznati domaći i svjetski umjetnici uzori?

SKOKANDIĆ: E, koji su mi uzori?! Svi!

ART list: Svi?! Zanimljivo!

SKOKANDIĆ: U svakom umjetniku i njegovom radu pronadem nešto što odgovara meni i mom senzibilitetu.

ART list: Vi ste akademski grafičar. Posjetili smo nedavno i Vašu izložbu, a nadamo se da ćemo to činiti i ubuduće. Upoznati smo da ste i dobitnik ovogodišnje «EX LIBRIS» nagrade, ali želite bismo o toj nagradi znati više.

SKOKANDIĆ: Izložba zahtijeva veliki trud i pripremu, veliki angažman, ali to kad se radi s velikom ljubavlju, i nije neki problem. Doduše, nisam imao puno samostalnih izložbi. Nastojim često sudjelovati na skupnim izložbama. Ova moja posljednja izložba u Splitu nastavak je jednog ciklusa koji sam već izlagao u Korčuli prije dvije godine.

Izložba «EX LIBRIS»-a u Rijeci je treća međunarodna izložba i ta moja mala grafika me puno interesira, privlači me. «EX LIBRIS» je mala grafika koja se lijepi na unutrašnjoj strani korice knjige i označava vlasnika te knjige. Prije je to bio neki alegorijski crtež ili obiteljski grb. Interesantno je kako sam doznao za nagradu. Bio sam kod naše kolegice Ljubice u Trogiru, a Nikša Čorović mi kaže: »Što je ono, dobio si neki GRAND PRIX?«

U prvom trenutku nisam ni razumio o čemu uopće govorim. Zatim sam zvao telefonom da provjerim istinitost te informacije i onda sam doznao da sam zaista dobitnik te nagrade!

ART list: Vaši radovi su izrazito autentični, prepoznatljivi... Slike su jako intimističke, prepune tajanstvenih osjećaja i navode gledatelja da u njima traži priču. Tajanstveni likovi i simboli ipak, u svrhu razumijevanja istog, traže i malo objašnjenje! Recite nam više o Vašim osnovnim izvorima inspiracije...

SKOKANDIĆ: Često su teme mojih radova ljudske figure. Te figure se tek naziru i stapanju s ostalim formama na slici, a sve je to izražavanje onoga što

se dogada u svijetu oko nas.

ART list: Nisu li Vaš osmijeh, otvorenost i neposrednost u raskoraku sa samozatajnošću i nedodirljivošću kojima zrače Vaši radovi?
(Uslijedio je onaj prepoznatljivi osmijeh prof. Skokandića, bez komentara).

ART list: Nije li i kolorit koji ste koristili na ovim zadnjim radovima odraz te samozatajnosti?
SKOKANDIĆ: Kolorit je izbio iz mene prošlog ljeta. Uvijek sam tražio kolorit u crnometriji! Mislim da mi ta crna grafika puno znači. Još uvijek tražim izraz u crnometriji, ali kolorit je nešto što zaista daje veselje i radoš!

ART list: Koja je grafička tehniku najблиža Vašoj osjećajnosti, Vašem senzibilitetu?

SKOKANDIĆ: Tehnike dubokog tiska.
ART list: Zašto baš duboki tisk?

SKOKANDIĆ: Privlači me metal i ona čistoća, lijepota linije u toj tehnići.

ART list: Čuli smo da se u zadnje vrijeme okušavate i u prostornim ili trodimenzionalnim

kompozicijama; recite nam nešto pobliže o tom novom projektu kojeg pripremate.

SKOKANDIĆ: Oduvijek me interesira skulptura, to je ona mala crtica iz djetinjstva, ono vrijeme rezbarenja... Uvijek se pokušavam naći i izraziti volumenom. To što ste vidjeli je projekt namijenjen izložbi «Splitski salon».

ART list: Radili ste kao grafički urednik dnevnih novina

«Slobodna Dalmacija»,

a sada ste u školi. Koji posao više volite?

SKOKANDIĆ: I jedan i drugi posao je lijep. Rad u Slobodnoj Dalmaciji bio je dinamičan i pun napetosti, svakodnevno... Uvijek je bila trka za vremenom da vijest što prije dođe do čitatelja. Dizajniranje lista svakako je zanimljiv posao, ali posao u školi je ipak ljepši.

ART list: Pamte li koji biser nekog od svojih učenika?

SKOKANDIĆ: Aaaaaaa, ima ovde puno toga. I to je ono što mi ovaj posao čini dragim, posebnim. Jednom zgodom su me učenici nagovorili da ih vodim u Zagreb, a onda su to izveli ovako: dolazim u razred, u razredu mrak, upalim svjetlo, a stolice i učenici poredani na stolovima kao da su u autobusu i pjevaju: «Idemo u Zagreb, idemo u Zagreb!...» Nažalost, nismo otišli u Zagreb jer je bilo ratno vrijeme.

vrijeme.

ART list: Činjenica je da volite putovati. Koje putovanje nosite u najljepšem sjećanju?

SKOKANDIĆ: Sva moja putovanja su bila lijepa i zanimljiva. Bilo mi je lijepo na putovanju u Australiju, gdje sam bio tri mjeseca, u Ameriku... Ali ekskurzije s učenicima, e, to je uvijek nešto posebno.

ART list: Kamo biste još putovali?

SKOKANDIĆ: Svugdje! Meni je otići u Sinj, Imotski, Pariz ili New York ista stvar. Svugdje mogu pronaći nešto zanimljivo.

ART list: Koju biste osobu od ovih koje vam predlažemo poveli na put:

prof. Škrabu, prof. Budimir ili prof. Butinu?

SKOKANDIĆ: Sve tri, rado bih sa sve tri putovao!

ART list: Zajedno ili...?

ART list: Previše pitate!

ART list: Kako Vam se dopala izložba Andyja Warhol-a u Zagrebu koju smo zajedno posjetili?

SKOKANDIĆ: Mene je ugodno iznenadila! Sve njegove recentne radove smo vidjeli, ali tek kad vidite nekoliko originala na okupu, vidite i umjetnika kako «diše».

ART list: Volite li poeziju?

SKOKANDIĆ: Volim!

ART list: Koji su Vam stihovi najdraži?

Nastavak na str. 8

SKOKANDIĆ: Dragutin Tadijanović: Dugo u noć, u zimsku bijelu noć

A ovako se zadanim asocijacijama poigrao prof. Skokandić:

MORE - Putovanje, odlazak.

ŠKOLJKE - Čuvanje, biser, bogatstvo.

PONISTRA - Pogled u svijet, sloboda.

KONOBA - Di se lipo osjećaš.

JUDI, ZVIRI I BEŠTIMJE - Česta tema mojih slika.

DOKLIBUDUSVITIT ZVIZDE, TEĆI VODE - Dalmacija.

NOSTALGIJA - Zagreb i studentski dani.

VILE IVILENJAC I - Lijepi snovi.

SPOMENAR - Sjećanje na prošlo vrijeme.

RASKRIŽJE - Teško se odlučiti, ali kad se odlučiš, treba ići pravo.

ČOVJEK I PROSTOR - Mali gradovi, mala mjesta uz more.

TEMPERA - Nešto nadohvat ruke čime odmah možeš zabilježiti svoju misao.

DUGO U NOĆ, U ZIMSKU BIJELU NOĆ

Dugo u noć, u zimsku gluhi noć
Moja mati bijelo platno tka.

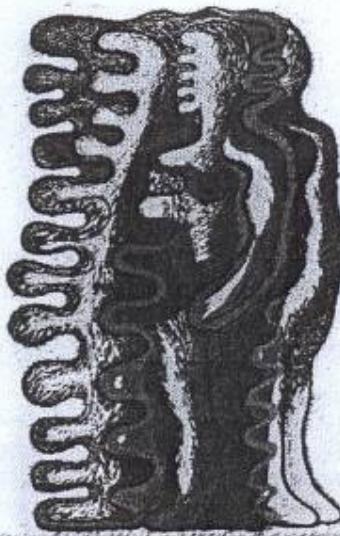
Njen pognuti lik i prosjede njene kose
Odavna je već zališe suzama.

Trak lampe s prozora pružen je čitavim dvorištem
Po snijegu što vani pada
U tišini bez kraja, u tišini bez kraja:
Andeli s neba, nježnim rukama,
Spuštaju smrzle zvjezdice na zemlju
Pazeć da ne bi zlato moje probudili.

Dugo u noć, u zimsku pustu noć
Moja mati bijelo platno tka.
O majko žalosna! kaži što to sja
U tvojim očima

Dugo u noć, u zimsku bijelu noć?

Dragutin Tadijanović

Meni je
otići
u Sinj,
Imotski,
Pariz ili
New York
ista stvar.

Svugdje mogu pronaći nešto zanimljivo.

Za ARTlist:
Nikolina Radan, i Irena Mihić, 3. bo

NOVE (STRUČNE) KNJIGE U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

(izbor prof. Vanje Škrobice)

1. Barbarić Ivan, Knez minijature, Izdavački centar, Rijeka, 2000.
2. Nenad Cambi, Imago animi: antički portret u Hrvatskoj, Književni krug, Split, 2000.
3. Gilles Neret, Salvador Dali, Bendict Taschen, Köln, 2000.
4. Dragutin Žela, Crtanje, pismo, boje i djelovanje boja, Zagreb, 2000.
5. Linda Doeser, Leonardo da Vinci, Mozaik knjiga, Zagreb, 2000.
6. Heinrich Wolfflin, Temeljni pojmovi povijesti umjetnosti, Kontura, Zagreb, 1998.
7. Nathaniel Harris, Chagal, Mozaik knjiga, Zagreb, 1996.
8. Jamie James, Pop art, Phaidon, London
9. Duško Kečkemet, Antun Zuppa, Galerija Kula, Split, 2000.
10. Germain Eberhard, Caravaggio, Koneman, Aldenburg, 1968.

AFORIZMI

Svijet mogu mijenjati samo oni, koji mogu mijenjati i sebe!

*

Ugled stvoren bez dokaza, ne može se dokazima ni oboriti.

*

Privilegij boli pripada samo onima koji u vlastitoj patnji mogu naći dobitak za sebe i za druge.

*

Pravi heroizam nikad nije izabran, u njega smo uvijek uvučeni.

*

Onaj kome sloboda nije potrebna, želi je i drugima oduzeti.

*

Uspjeli bijeg iz provincialnosti moguć je samo preko zvijezda, kroz vječnost!

VLADO GOTOVAC (1930-2000)

Čovjek - to je prošlost koja raste.

*

Iznevjeriti sebe u djelu znači uništiti sebe.

*

Najveća ideja je najveća opasnost.

*

Nove stvari ne nadoknadju one što su propale.

*

Odvije se brzo mijenjamo da bismo se upoznali.

*

Čovjek se najstrašnije ruši kad se iznutra ruši.

*

Bez sjećanja smo ništa, ali i sjećanje može u ništa voditi.

*

Ono što počinje s glavom može završiti bezglavo!

fa
list
9

AFORIZMI

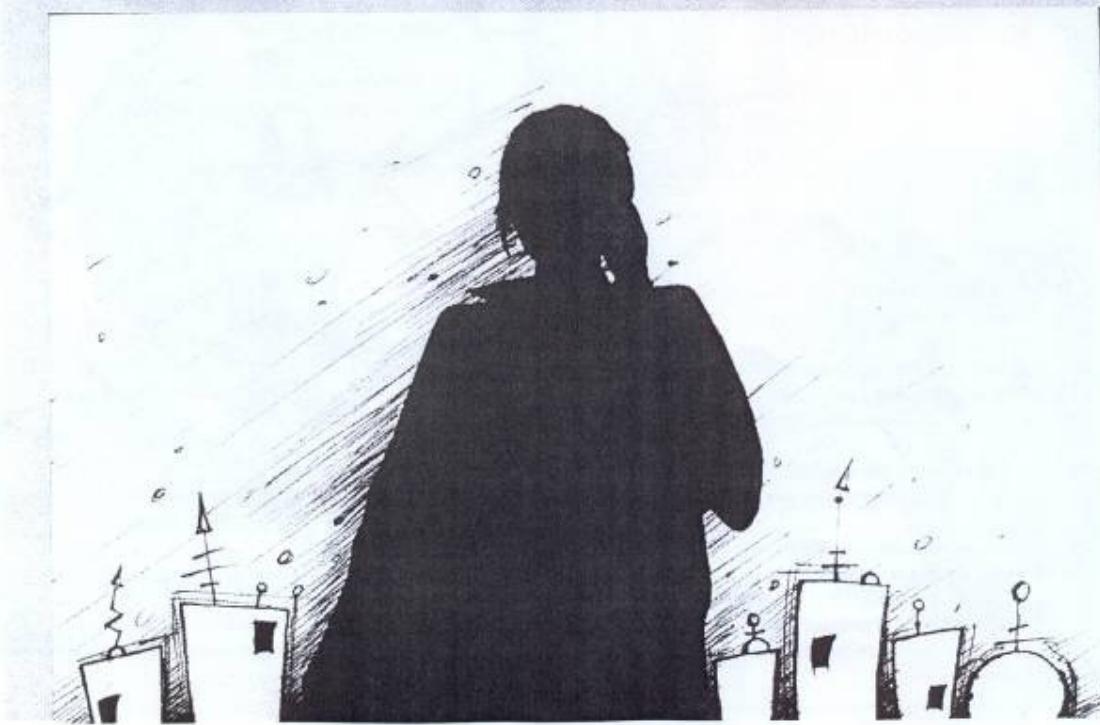
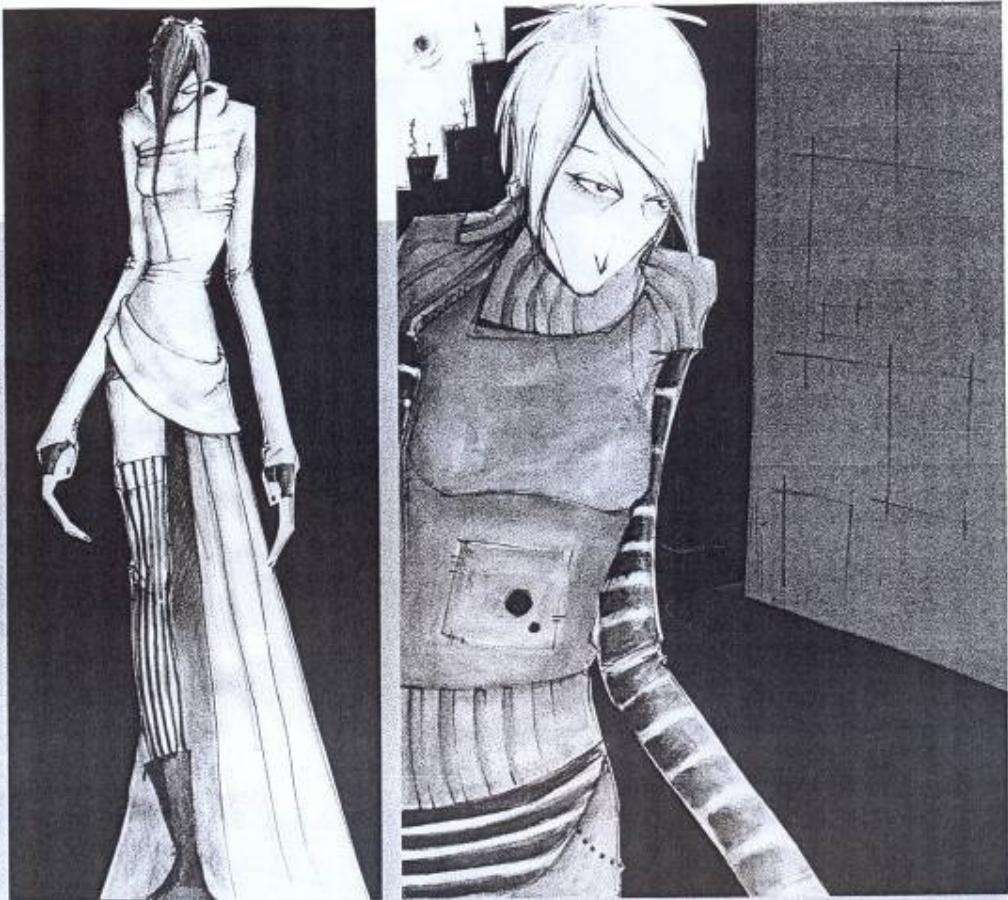
Izbor prof. Suzane Budimir

Julija Skopljanac, 4. bo

a
list
10

Ana Marin, 4bo

Riječ koju svijet još nije objasnio...

Kad su učenici prvih razreda dobili od profesorice Marice Butine zadatak da napišu što je za njih umjetnost, onda je to izgledalo ovako:

Što je za mene umjetnost?

1.a

Umjetnost je za mene sloboda mišljenja, izraza. Ona mi daje slobodu da stvorim nešto što želim i što mi se sviđa. **Irena Šapit** # Umjetnost je za mene nešto lijepo. A gdje pronalazimo tu ljepotu? Naravno, u dubini našeg srca. **Goran Jelačić** # Umjetnost je za mene sve. Sunce, mjesec, zvijezde, cijeli svemir. Za mene je umjetnost život. Moj život. **Ljubica Knezović** # Umjetnost je kad netko nešto stvori. To može biti napravljenod teksta, kamena, boje ... **Vatroslav Divić** # Svatko od nas ima u sebi bar mali dio umjetnosti. Neki to znaju pokazati svima, a neki to zatvaraju u sebe. **Ankica Vrdoljak** # Djela u koja čovjek unosi dio sebe su umjetnička djela. Svako umjetničko djelo opisuje umjetnika jer su u njemu pohranjeni njegovi osjećaji i njegova osobnost. **Mirjana Vučić** # Za mene je umjetnost sloboda izražavanja. **Tina Marin** # Umjetnost je poseban način izražavanja mišljenja ili emocija. Slikar to izražava bojama, za njega boje govore. **XY** # Umjetnost je jedan oblik ljepote. Ona je sposobnost izražavanja koju imaju samo nadareni. Ti posebni ljudi sposobni su prikazati kako oni vide svijet. **Katarina Radovan** # Umjetnost mi daje slobodu da izrazim svoje misli i osjećaje. **Iva Matić** # Čovjek tako izražava ono što osjeća duboko u sebi. **Dunja Miloš** # Za mene je umjetnost vrlina kojom se čovjek služi da bi javnosti iskazao svoje misli i osjećaje. **Romana Mišetić** # U umjetnosti ne postoje granice izražavanja. Kad umjetnost možemo izraziti ljubavlju, a kadak i agresivnošću. **Marina Pintar** # Mnoga su umjetnička djela potekla iz emocija koje je umjetnik tog trenutka osjećao. **Ana Lončar**

1.b

Za mene su danas umjetnost i kompjuterske igre. **Emilia Toth** # Svaka grana umjetnosti, za koju je čovjek sposoban, čini umijeće. **Tončica Kuzmanić** # Umjetnost je dar uroden čovjeku kojega on iskazuje putem svoje kreativnosti i mašte. **Ines Stipić** # Umjetnost je nešto čarobno! Ona nas potiče da što dublje zavirimo u sebe, otvorimo se i maštu pustimo na pašu. **Marija Granić** # Dobro pitanje. **Olja Pavlović** # Umjetnost je za mene jedna od najsavršenijih i najslobodnijih grana na stablu čovjekove sposobnosti, umijeća i stvaralaštva. **Sanja Lišnić** # Za mene je umjetnost kada čovjek nešto stvara svojim rukama pokazujući svoj talent. **Goran Milić** # Za mene je to način izražavanja pojedinih želja. Na neki me način ispunjava zadovoljstvom, srećom. U umjetnosti izražavamo svijet onako kako ga mi vidimo, osjećamo. **Boris Držak** # Umjetnošću možemo nazvati i nečiju sposobnost da iz ničega stvori nešto. **Simona Seba** # Za mene riječ umjetnost predstavlja maštu. **Petar Romac** # Umjetnost je sloboda čovjekovog kreativnog izražavanja. **Marina Tomić** # Umjetnost je za mene ono što volim i ono u čemu uživam. **Petra Mandac** # Cilj umjetnosti je da u nama izazove emocije, bilo pozitivne ili negativne. **Mirjana Smoljko** # Umjetnost predstavlja mogućnost individualnog isticanja. **Tina Zaro** # Umjetnost je osjećaj za lijepo. To je nešto što dolazi iz srca. **Maja Krivić** # Da bi se razvijala, treba je njegovati pa bih je usporedila s cvjetom koji je iz sjemens postao prekrasna biljka. **Mateja Božinović** # Umjetnost je ono što čovjeka čini čovjekom. Umjetnost je dio čovjekovog kreativnog uma. **Nina Jerčić**

Ivana Mrđen, 2. razred - industrijski dizajner

odabrala Marica Butina, prof.

Jedino rješenje?

Sterilizirajte sve riječi
i sve ljudi koji ne znaju što govore.
Donesite sve moje osmjehe
koji nemaju razloga biti na tuđim usnama.
Pronadite sve komadiće moga srca
koje sam ostavila tek onako, usput, nepoznatima.
Sastavite sve čaše koje sam razbila
pružajući ljudima ruku preko stola.
Ne čekajte dugu,
još sam na nju ljuta –
jer pobegla je iz moje mašte.

Poziv

Zvat će ga,
Ali hoće li doći?
Ako dode,
hoće li biti dobar?
Što ako bude loš?
Neki kažu da samo loši dolaze ...
Hoću li biti dobro nakon toga?
Hoće li me pratiti zlo?
Ili se neće dogoditi baš ništa?
A onda
hoću li nastaviti?
Ili da prihvatom činjenicu
da jednostavno nisam izabrana?
Ili možda jesam,
ali nije moje vrijeme?
Znat će to jednog dana
ako izdržim do njega ...

MLADE

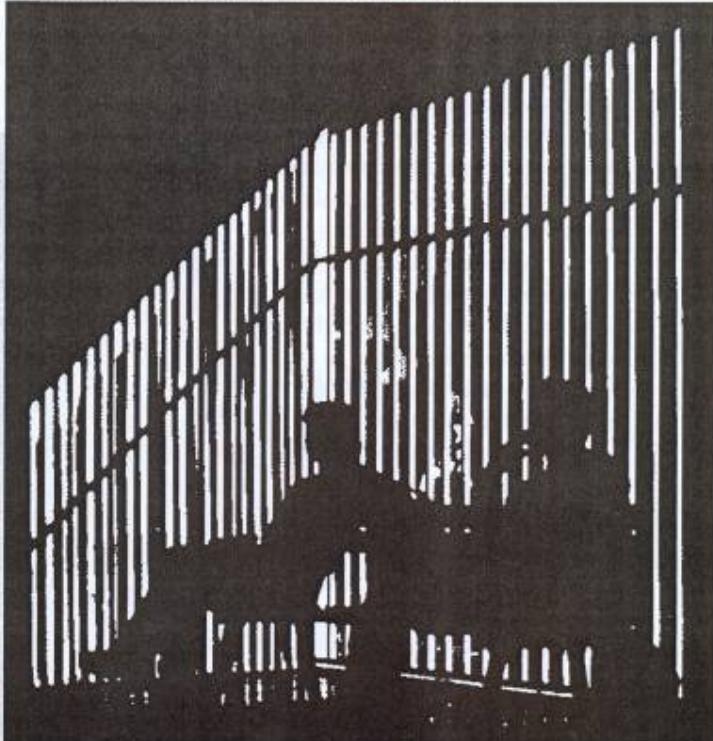
PoETE

Digitalna fotografija / Dora Hajdić 3.f

Petarda

Budi moj akcent,
zavedi me pogledom,
odnesi moje tijelo daleko od svih –
moj mozak ionako već imas,
prenesi me žednu preko vode,
ali pusti da pijem iz tebe,
drugo ne trebam.
Slat će poljupce drugima,
ali oni su kao bumerang –
uvijek će se vraćati tebi.
Naš je odnos poput petarde:
nadam se da je ispravna.

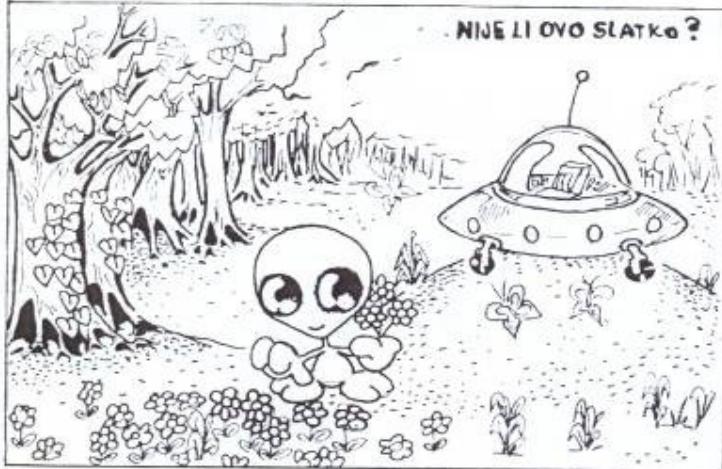
P.S. To! Bila je! Yes!

ALIEN
U

EKO PARODIJI

a
list
13

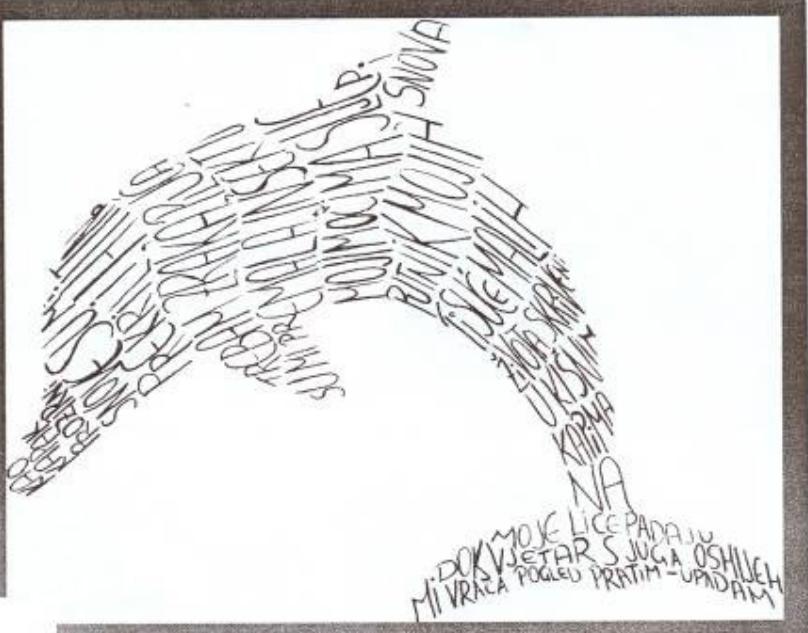
Ivan Podrug

KRAJ

Pjesme slike

Pjesme slike prvi je stvarao Guillaume Apollinaire, a maturanti nastavljaju ...
Ovo je jedino mjesto u listu gdje možete vidjeti sve uobičajene pravopisne
i gramatičke pogreške koje nisu ispravljene jer su sastavni dio slika (?!).

Odabral: Marica Butina, prof.

Nela Pavković, 4bo

Ante Čepić, 4bi

Ana Marin, 4bo

T U B
E R K
U L O N A

KRILA
TEZU I DA VIJERUJEM SE PRO
LETIM SO STVARA BESKRÄ
VIDIM ČUJEM SAMME DO MOJE ANDELIMA
ZVIJEZDA TPLEŠEM SJEĆAM
MOJER SU PREPLIVALE SVE ANDELIMA
ČUJEM SAMME DO MOJE TISINU MRA
KATREPET JEZOMOJA JAJA F-TRA
KROZ MOJE KRIJA
OVA JE POTRAZVIJEZU
MOJA SAVRŠENA UDBIKA AN
DELISU ME DOVELI DO
NJA!

Avangarda na satu hrvatskoga jezika u 4. b

Na jednom smo satu bili vrlo avangardni: isprobali smo recept stvaranja pjesme (umjetničkog djela?) vadeći iz šešira (kojega nismo imali, poslužila nam je staklena zdjelica) riječi izrezane iz novina.

16

One su bile:

Ponašajte se otmičar a **REZULTAT** nedostaje ZIVI VJETRA

BISKUP Prvi **Pozivamo** **povoljno**
KOMPLET
VODA napale **Krug** mirovinski Privlačna
zastava **obiteljski** **Pjesme** **Pasja** **PAPRENA** **Sport** stroj
terorizma Čovjek tamo **VOJEGA** SADRŽAJ
Za bezličnim je mali ljudi **Krvava** SE VOLI pasti
udžbenik **DUBOKO GRLO** **70 TISUĆA** Niskokaratni

A od njih su učenici složili ovo:

Prvi krug

obiteljski čovjek – mirovinski privlačna žrtva
udžbenik – bezlični sadržaj za male ljude
duboko grlo – niskokaratni rezultat paprena sporta
pasti – ponašati se povoljno
voda – raspored stroja, voli napadati
terorizam – krvava pjesma vjetra
kompletna zaštita svojega – pozvati otmičara
pasje lice – biskup s nedostatkom

Ivana Baničević, dizajner odjeće

Pjesma iz staklene zdjelice

Otmičari, ponašajte se obiteljski!
Terorizam je komplet bezličnih krvavih strojeva,
a ne privlačnih ljudi;
tamo će čovek pasti u mali krug raspada.
Prva žrtva vjetra rezultirat će
niskokaratno.
Voda će vam papreno napasti lice,
duboko u grlo ...
Biskup vas poziva pjesmom
za povoljnu zaštitu.
Nedostaje sadržaj svojega udžbenika
da se voli sport.

Dina Jakšić, slikarski dizajner

Najnovije vijesti:

Niskokaratni terorizam napada!

Čovjek otmičar privlačna pasja lica voda je mirovinskog kruga bezličnih malih ljudi. Biskup, žrtva vjetra svog obiteljskog dubokog grla paprenog stroja - sadržaj je krvave pjesme. Zaštitite komplet povoljnog ponašanja. Sport voli pad raspada rezultata!

Julija Skopljanac, dizajner odjeće

Ponašajte se obiteljski!

Tamo se voli duboko; bez zaštite.
Biskup napao žrtvu terorizma.
Krug malih otmičara
s privlačnim strojevima za paprenje
pase pasja grla.
Niskokaratni udžbenik poziva
bezličnog čovjeka za svojega vođu.
Prvi mirovinski komplet rezultata =
raspad povoljno krvav.
Sportu nedostaje vjetra,
sadržaja i pjesme
na licu ljudi.

Nina Rinčić, slikarski dizajner

Raspadnuti otmičari

Pozivamo
raspadnute vjetrove otmičara
za povoljne, krvave obiteljske sportove!
Tamo vođe padaju,
paprene pjesme teroriziraju male ljude.
Čovjek svojega lica
voli krug udžbenika prvog dubokog grla
s niskokaratnim, pasjim strojem za zaštitu.
Napadaju se privlačni, mirovinski biskupi.
Rezultat: nedostaje sadržaja!
Žrtve!
Ponašajte se kompletno bezlično.

Julija Baćak, slikarski dizajn

Priredila: Marica Butina, prof.

Terorizam – pasji sport

Vjetar terorizma rezultat je niskokaratnog paprenog
ponašanja vođe otmičara.
Bezlični mali obiteljski ljudi tamo pozivaju biskupa
za zaštitu.
Prvi krvavi trag s lica palih žrtava.
Čovjek voli sadržaj svojega pasjeg sporta!
Nedostaje dubokih grla za privlačne mirovinske
pjesme.
Stroj povoljnih kompleta udžbenika pao, raspao se.

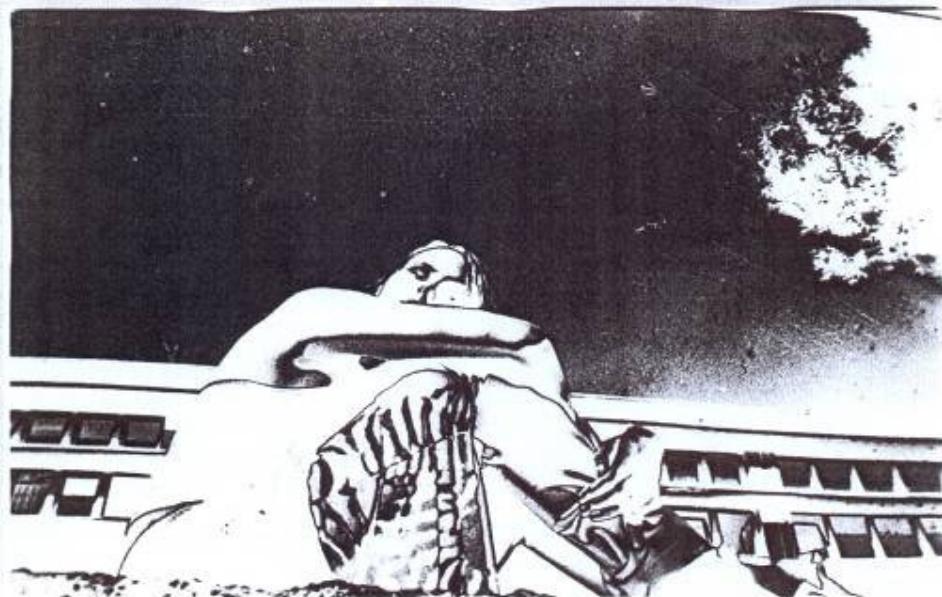
Tanja Bradarić, dizajner odjeće

Rečenice iz šešira – zdjele

Žrtve terorizma povoljno napale mirovinske ljude
privlačnih lica, vođu bezličnog ponašanja, krug
otmičara.
Niskokaratnom čovjeku nedostaje obiteljska zaštita.
Biskup dubokog grla svojega psa voli pozivati za
sport.
Komplet sadržaja s krvavim pjesmama rezultat je
za stroj raspadnutih udžbenika.
Tamo prvi pada mali papreni vjetar.

Ivana Romac, dizajner odjeće

Mirta Rajčić 3. f

EMOCIONALNA INTELIGENCIJA

Sigurno ste više puta napravili nešto zbog čega vam je poslije bilo žao. Niste razmislili, nego ste emotivno, bez razmišljanja reagirali. Zbog nekoliko minuta neobuzdane razjarenosti, niste mozgu pružili priliku da razmisli i uvidi što se događa. Nakon što je "oluja" prošla, ni sami ne znate zašto ste tako burno reagirali i što vas je obuzelo.

Za to stanje kada vam "pukne film" i nekontrolirano se istresete na nekoga odgovorna je AMIGDALA. Amigdala (od grčke riječi koja znači "badem") je nakupina međusobno povezanih živčanih stanica u obliku badema smještenih iznad mozgovnog debla, u blizini limbičkog prstena. Postoje dvije amigdale, po jedna na svakoj strani mozga i smještene su bliže prednjoj strani glave. Amigdala je u organizmu specijalizirana za pitanja emocija. Ljudi kojima je amigdala kirurški odstranjena radi nekih zdravstvenih poteškoća, izgubili su svaku sposobnost emocionalnog doživljaja.

Svaki događaj oko nas prvo "prelazi" preko amigdale, tek onda ide u mozak, neokorteks, (koji razmišlja i donosi odluku). Emocionalna inteligencija je ona koja nas uči da se suzdržimo (da razmislimo i "ne skačemo na prvi balun") kako bi smo svaki događaj obradili u mozgu, a ne da se ponašamo emotivno - bez razmišljanja. Na ovaj način izbjegći ćete ono mučno stanje koje osjećate nakon što ste "eksplodirali" bez razmišljanja.

Evo i vježbe za kontroliranje nagona:

Na zidu svoje sobe napravite veliki poster sa "semaforom" na kojem je naznačeno šest koraka:

CRVENO SVJETLO

1. Stani, smiri se i razmisli prije nego što nešto poduzmeš.

ŽUTO SVJETLO

2. Iznesi problem i osjećaje.
3. Postavi pozitivan cilj.
4. Smisi puno rješenja.
5. Unaprijed razmisli o posljedicama.

ZELENO SVJETLO

6. Kreni i iskušaj najbolji plan

Redovito se podsjećajte na semafor kada ste na primjer obuzeti bijesom, želite nekoga udariti ili se na neku uvredu povući u izolaciju. Osim upravljanja osjećajima, ovaj postupak nudi i putokaz prema učinkovitijem djehanju. Uostalom, dok u mislima prelazite svaki od koraka u semaforu, dotle je već amigdala događaj "predala" mozgu.

Također je važno razvijati sposobnost sagledavanje situacije iz više perspektiva - kako iz vlastite, tako i iz perspektive drugih osoba povezanih s određenim događajem. Razmislite što se dešava iz perspektive druge osobe, umjesto da samo predete na sukobljavanje.

Da amigdala nije uvijek "krivac", da nam emocije uvijek ne smetaju, govori nam primjer koji navodi Mihaly Csikszentmihalyi, psiholog na sveučilištu University of Chicago. On je proučavao stanje tzv. "plime" kada su naše emocije usmjerene, pozitivne, ispunjene energijom i uskladene s neposrednom zadaćom. Csikszentmihalyi je proveo istraživanja uzorku od dvjesto umjetnika osamnaest godina nakon što su završili akademiju i otkrio je da su ozbiljni slikari postali oni koji su za studentskih dana uživali u samoj radosti slikanja. Oni koje su na akademiji motivirali snovi o slavi i bogatstvu, u najvećem su se broju nakon diplome udaljili od umjetnosti. Csikszentmihalyi zaključuje: "Slikari iznad svega moraju željeti slikati. Počme li se umjetnik pred platnom pitati za koliko će ga prodati ili što će o njemu misliti kritičari, neće moći nastaviti putem inspiracije i originalnosti. Kreativna dostignuća ovise o koncentriranoj predanosti."

Pedagoginja Aleksandra Dužević (prema knjizi "Emocionalna Inteligencija", Danijela Golemana)
NAPOMENA: Knjigu možete naći u školskoj knjižnici.

čušće svatog

a
list
19

Arsena Vuković, 4. grafike

a

list

20

Splitska skinhead scena

Pokret skinhead vuče korijene iz kasnih '60-ih i traje do danas. U početku je to bila radnička klasa, a danas imamo više skupina skinheada (Nazi skins, S.H.A.R.P. skins, red skins...). Vedran Kurobasa intervjuirao je dvojicu splitskih skinheada (1 i 2) i jednog Torcidašem (T) koji je njihov simpatizer. Njegovi sugovornici nisu htjeli iznijeti svoj identitet zbog straha od policijskog dosjea.

Koliko ima skinheada u Splitu?

Dvadesetak, ali podijeljeni smo u manje skupine po 4-5 ljudi i međusobno nismo u kontaktu.

Jeste li politički opredijeljeni?

Da, desničarski.

Tko vam je ideološki uzor?

- 1) Ian Stuart, Rudolf Hess (46 god. zatvora zbog ideologije)
- 2) Führer
- T) Franjo Tuđman

Koja biste prava dali nacionalnim manjinama?
Neka znaju tko su, ali i nek' znaju gdje su.

Mislite li da ste zapostavljeni u Hrvatskoj?
Da, zapostavljeni smo u vlastitoj zemlji.

Vaše mišljenje o homoseksualnosti?

T) To je bolest i treba je istrijebiti.

Postoji li među vama voda?

Svi smo mi jednaki (skinsi).

Vaše mišljenje o pankерima u Hrvatskoj?

Ako su politički opredijeljeni (komunisti), onda su prijetnja za Hrvatsku i prljaju ulice.

Što znači obrijana glava?

- 1) Bijes, drugačiji smo od okoline.
- 2) Tradicija.
- T) Brijem glavu zbog higijene.

Sve što kažemo može i bit će upotrijebljeno protiv nas...

Zašto nosite bijele špigete na crnim čizmama?

- 1) White power.
- 2) Radnička klasa.
- T) Nije važna odjeća već ideologija.

Koliko dugo ste pripadnici skinhead pokreta?

- 1) Dvije godine, ali tu ideju prihvaćam od djetinjstva.
- 2) Jednu godinu, isto prihvaćam od djetinjstva.
- T) Od '89 se smatram nacionalistom (ljutu travu na ljutu ranu).

Vaše mišljenje o odnosima Zagreb-Split?

- 1) Mrzim lokalna ograničenja.
- 2) Mi smo jedan narod.
- T) Mislim da uopće nema konflikta između Splita i Zagreba 14.

Žive li po Vašem mišljenju u Splitu stranci?

- 1) Definitivno.
- 2) Sto posto.
- T) U svakom slučaju.

Je li teško biti skinhead?

Da (osjećaš mržnju drugih ljudi zbog svoje ideologije).

Vaše mišljenje o trenutnom stanju u državi (političkom, gospodarstvenom..)?

Stanje je očajno, Hrvati nisu svjesni u šta su se uvalili nakon izbora (03.01.2001.).

Vaše mišljenje o događajima u Americi (WTC, Afganistan, Bin Laden...)?

Dobili su što su i zasluzili, to je rat između Židova i Muslimana u kojem najviše gubi bijeli čovjek.

Poznato je da su skinsi navijači i idu na utakmice, idete li vi?

- 1) Rijetko.
- 2) Svaku utakmicu.
- T) Pa ja sam torcidaš.

Vaše mišljenje o travi i ostalim drogama?

- 1) Mrzim sve vrste droga i one nisu potrebne ponosnom bijelcu.

2) Slažem se sa brojem jedan.
T) Trava nije droga ("Ajmo zapalit").

Na kakva mjesta izlazite i gdje se skupljate?
Ulica, ali nipošto nismo uličari.

Skinsi su kroz novine i medije predstavljeni kao huligani, je li to istina?

- 1) Nasilje je ponekad potrebno.
  - 2) Novinari preuveličavaju stvari.
- T) Sve novine u Hrvatskoj su kontrolirane i o njima ne treba razglabati.

Vaš komentar na ispriku Židovima?
Hrvati do danas nisu nikome ništa zgrijesili

Postoji li neka politička stranka u Hrvatskoj za koju bi glasali?

Politika je kurva, a mi smo idealisti, a ne kurvari.

Da li ste imali problema s policijom?
Da, iako su i oni Hrvati (manje-više).

Što vam znači spitka?

T) Oznaka pripadnosti navijačkom plemenu - Torcida.

Odakle sva ta mržnja?

Bijela rasa nestaje, demokracija je utopija, Židovi vladaju svijetom.

Koju glazbu slušate?

- 1) Hate core (to je glazba u kojoj se pjeva o nasilju i borbi za rasu), H8-mashine, Angry Arian, Skrewdriver.
  - 2) Laganija glazba - Bully Boys, Griffin, Bond for Glory, White power r'n'r.
- T) Mate Mišo Kovač, Milo Hrnić, Thompson, Majke, Zlatko Pejaković.

Što mislite o hip-hopu i crnačkoj kulturi?

Velika opasnost za naše mlade, a kad gubiš nacionalnu kulturu, gubiš svoju bit. U genima našeg čovjeka nije da skače po pozornici kao majmun.

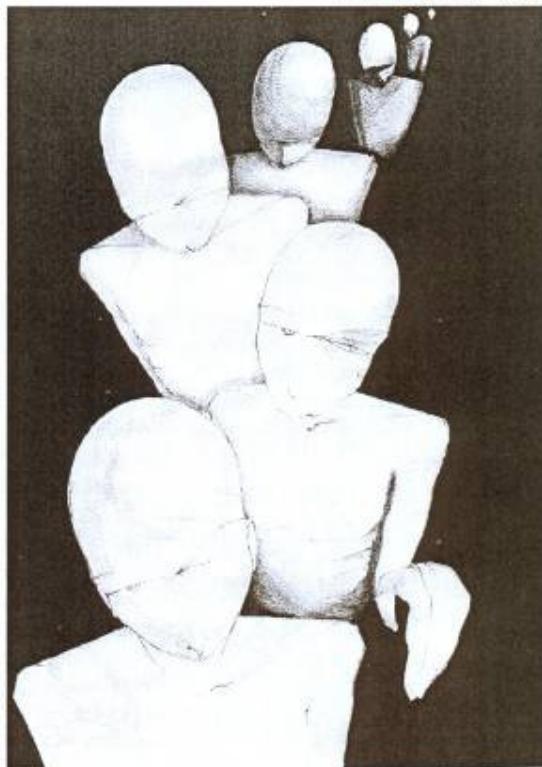
Nešto za kraj?

- 1) Ne može se pokret osuditi zato što gluposti rade pojedinci. **ZA DOM SPREMNI !!!**
  - 2) Probudite se prije nego što bude kasno!
- T) NDH prije svega!

Za sve koji žele komentirati ovaj intervju u pozitivnom ili negativnom smislu ili ih samo nešto zanima neka pišu na SST skinhead @ yahoo. co. uk

U genima našeg čovjeka nije da skače po pozornici kao majmun.

Ana Marin, 4. bo

ŠTO JE TETOVAŽA?

Riječ tetovaža je izvedenica od tahitske riječi TATAU a podrazumjeva proces i konačni izgled urisivanja neizbrisive slike na čovječjem tijelu. Urisivanje i oslikavanje izvodi se ubadanjem posebnim iglama koje sadržavaju potrebnu boju.

OD ČEGA JE POTEKLA?

Običaj onog što mi danas nazivamo tetoviranjem bio je raširen među mnogim povijesnim kulturama i plemenima u cijelom svijetu. U vrijeme otkrivanja zemalja i naroda važnu ulogu su odigrali pomorci koji su prihvatali i prenijeli te običaje, a s vremenom je taj način prihvaćen i u širem puku te je u današnje vrijeme postao trend.

KAKO JE POSTALA TREND?

Prve tetovaže izradivale su se u plemenima pred odlazak u borbu i lov, čime bi poglavica i ratnici isticali svoju snagu i borbenost. Vremena se mijenjaju, a poglavica i plemena imaju sve manje i manje. No vjerojatno svi mi koji oslikavamo naše tijelo, u duhu

Tijelo kaoslika

TETOVAŽA

modernog vremena, tražimo način za isticanjem. Bilo to zbog značenja pojedinih simbola, izražavanja određenog bunta ili pak jednostavno zbog estetskog privlačenja, htjeli mi ili ne, igramo ulogu pradavnih poglavica ističući našu važnost i jakost te, povrh svega, s tim izražavamo svoju jedinstvenu osobnost.

KRATKOTRAJNA TETOVAŽA

Među kratkotrajnim tetovažama najzastupljenija je "naljepnica". Napravljena je od sintetskih tvari, a pomoću posebnih ljepila lako se stavlja i isto tako lako skida. Ovisno o vrsti i kvaliteti, trajnost joj varira od nekoliko dana do nekoliko tjedana. Zbog lake

primjene i ekonomičnosti, vodi se kao imitacija, ali je praktična i često može izgledati poput trajne.

Tetoviranje kanom i razgradivim bojama vrši se na više načina, od oslikavanja kistom do klasičnog tetoviranja ubodima iglom. Trajinost im varira od nekoliko tjedana do nekoliko mjeseci. Kratkotrajnost se očituje u nepostojanosti boje koja vremenom blijedi ili nanošenju na periferni sloj kože koja putem obnavljanja odbacuje odumrle stanice i boju sa njima. Tako dobivamo kvalitetnu

tetovažu s mogućnošću povratka kože u prvobitno stanje.

TRAJNA TETOVAŽA

Široka paleta trajnih tetovaža dijeli se na dvije skupine: jednobojne i bojane. Postupak primjene je kod obju vrsta potpuno isti. Ubodom pomoću posebnih igala unesena boja se zadržava u srednjem sloju kože omogućujući potpuno obnavljanje iste, a istodobno unesenoj boji potrebnu zaštitu od vanjskih utjecaja. Takvom primjenom postiže se dugotrajna i kvalitetna tetovaža. U izvornom obliku radilo se pomoću prirodnih boja, ali danas se koriste i sintetske. Prethodno se otope u uljnom alkoholu i puste da odstope dvadeset četiri sata. Tek nakon toga su spremne za upotrebu. Izabrani dio tijela se dezinficira i postavlja se shema preko koje se najprije izvlače konture. Zatim se, ovisno o vrsti, sjenči ili bojom popunjava unutrašnjost. Hlapljenjem alkohol nestane, a boja ostane očrtavajući željeni motiv. Ako je boja kvalitetna, nikada ne izgubi intenzitet i ton.

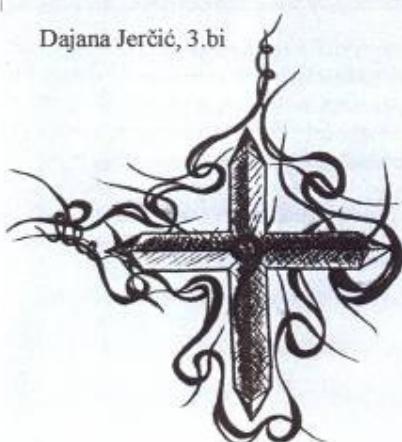
Nakon izrade koža je nadražena i potrebno joj je vrijeme zarastanja, tjekom kojeg je potrebno voditi posebnu pažnju da ne bi došlo do infekcije koja za sobom povlači neželjene posljedice. U to vrijeme tetovaža se premazuje medicinskom mašču i zaštićuje folijom protiv vanjskih utjecaja.

Nakon osam dana površinski sloj kože zacijeli, a tetovaža postaje sastavni dio tijela. Veličina i izgled obično ovise o motivu, a osobna želja im stvara raspon od jedne točke do potpunog oslikavanja cijelog tijela.

Barbara Delić, 3.bo

Dajana Jerčić, 3.bi

Tattoo je još uvijek enigma ljudima koji za njega nemaju potrebu, izazov onima koji na neki način time upotpunjaju svoju osobnost, izvor istraživanja onima koji žele prodrijeti u dublju religijsku mističnost...

Mate Ugrin, 1.b

EROTSKA FOTOGRAFIJA

Iz maturalnog rada naše bivše učenice Ružice Jovičević

Gоворити у сликама значи говорити свима и без посредника, без знатнije помоћи imaginacije koja riječ veže uz život čitaoca, pretvarajući ga u drugog autora djela. Slika se nudi odjednom kao cjelina, ona se podjednako obraća upućenome i neupućenome, ona ima gotovo objektivnu vrijednost podatka koji jedva da je potrebno ispuniti ili nadopuniti vlastitim iskustvom. U tome je njena prednost jer postoji sigurnost da će biti prihvaćena onakva kakva je, ako ne prelazi okvire informacije, ali u tome je i dio njenog siromaštva jer odbija suradnju sa slojevitim iskustvom gledaoca: ona odjednom i odmah kaže sve. Stvarajući fotografiju želim prikazati koreografiju fizičke ljepote žene, onu o kojoj nas riječi ne mogu obavijestiti i koja još uvijek, u ponekoj svijesti opterećenoj predrasudama, čuva mnoga obilježja grijeha. Posljednjih godina pojavio se i u nas veći broj albuma u kojima je riječ ustupila mjesto fotografiji. S više i manje slobode, s više ili manje osjećaja odgovornosti i mjere, fotografi su nastojali prikazati mnoga iskustva koja je sačuvala povijest ljudske seksualnosti, još uvijek nedovoljno poznata laicima. Pred nama je bezimena figura koja mi je na tren posudila svoje tijelo, plesačica ili glumica koja prikazuje za nas poput lutke, zaustavljena u pokretu, svoje tijelo ili brojne mogućnosti svog tijela, svoju ljepotu, koreografiju fizičke ljepote žene.

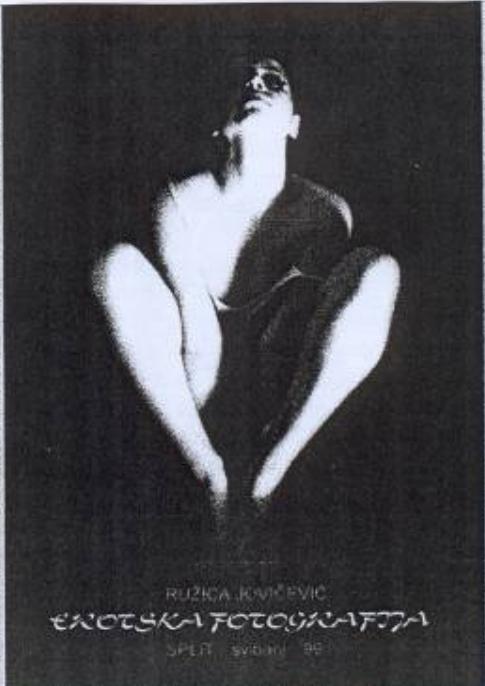
Prikazivanje nagog ljudskog tijela prisutno je od samog početka likovnog stvaranja.

Akt (lat: *actus* = lik, pokret) je u početku bio stav nagog ljudskog tijela koje služi kao model slikaru ili kiparu, zatim crtež ili studija izrađena po takvu modelu, a konačno svaki likovni prikaz nagog čovjeka. Taj motiv umjetnici su prikazivali u različitom materijalu i svim slikarskim i kiparskim tehnikama (ugljen, kreda, kamen, boja, glina, bronca, drvo).

Mnogi su umjetnici prikazujući akt dosegli svoja najviša umjetnička ostvarenja (Giorgione, Michelangelo, Tizian, Tintoretto, Durer, Rembrandt, Matisse).

Akt je također postao omiljena tema fotografa. Za fotografiju je viktorijansko doba (1837.-1901.) bilo doba snažne aktivnosti i mnogih noviteta.

Fotografija akta prije svega otkriva fotografovu

RUŽICA JOVIČEVIĆ
EROTSKA FOTOGRAFIJA
SPLIT SVIBLJ 95

mjeru ukusa, smisao za kompoziciju i sposobnost interpretiranja nevinosti i erotike. Erotska fotografija pruža nam mogućnost izravnog predstavljanja oblika i teksture, ne potiče samo vizualnu, već i osjetilnu reakciju. Sve je prisutnija u svim medijima.

S pravom možemo reći da je i moda medij. Moda je naziv za nove i prolazno prihvaćene oblike života. Pojam se obično primjenjuje na odjevanje. Moda je postala internacionalna, mada uvijek traži nove puteve; inspirira se kod svih naroda i prodire u najudaljenije krajeve svijeta. Danas ona nadasve razgoličuje i prodire u najintimnije dijelove onih koji je nose. Možda je to odgovor na sve veću prisutnost ertske fotografije.

Čovjekova priroda se od vremena kad je njegov hod postao uspravan gotovo i nije promijenila. Između Willendorfske Venere, koja svojim sekundarnim spolnim obilježjima i istaknutim oblinama svjedoči o idealu ljepote, i današnje djevojke sa neke od naslovnih stranica modnog časopisa, koja privlači pažnju upravo suprotnim obilježjem - krhkog i dječačkog figurom, u osnovi nema razlike!

I jedna i druga iskazuju isto. Ideal ženske ljepote mijenja se, ali ma kakav on bio, žena je voljena kao ljudsko biće.

FEMINIZAM

PRAVO ILIZABLUDA

No nije im lako;
sve je
u muškom rodu:
Bog je muškarac,
Isus je
muškarac,...

Kad bi postojala zastara za ovaj pojam ili slučaj, već odavno bi stupila na snagu. Ima li uopće smisla više govoriti o ovome? Jedno je sigurno, u posljednje vrijeme feministizam se uzima olako i gubi svoje originalno značenje i svrhu. Služi za lječenje frustracija žena s PMS-om jer je tih dana u mjesecu najlakše opsovati muški šovinistički sustav.

No, to i nije jedini problem jer feministkinje u ovome ekstremnom obliku posežu za "mačizmom" da bi dokazale vrijednost ženske vrste te time dokazuju da je žena jedino vrijedna ako je nalik muškarcu.

Feminizam je bio potreban da bi se žena podignula iz sjene i dokazala vlastite kvalitete da bi pokazala da nije samo muža ili brižna majka, nego ima itekako mnogo toga za reći. A onda, kada je dobila priliku jednostavno je počela govoriti krive stvari te je feministički pokret krenuo krivim tijekom. Umjesto da uzdigne vrline dostojeće ženskom spolu i postavi ih na mjesto uz muške, žena se počinje sramiti svoje ženstvenosti smatrajući je slabošću. Svoje majčinstvo shvaća kao zapreknu, i nazivajući se ženom polako njeguje ono malo muškog testosterona što joj je priroda dala. Koliko su te iste koje su uspjele probiti barjeru i postati jednake muškarcima, i to u pravom smislu te riječi, nakon toga ostale žene - upitno je.

No nije im lako; sve je u muškom rodu: Bog je muškarac, Isus je muškarac, Mozart je muškarac, kao i Picasso. A gdje je žena? U umjetnosti i kulturi su uspjele, postaju ravnopravne i ne gube ništa od svoje ženstvenosti, biti, zbog naravi samog zanimanja. U politici i religiji još nisu doobile svoju šansu, osim nekoliko izdajnica ženskog roda koje bi podsvesno najviše voljele da su muškarci, no njih i ne smatram ženama.

Još se trebamo strpjeti neko vrijeme da žena sa svojim vrijednostima ravnopravno uđe u političke tekovine. Muškarci su još, nažalost, skeptici, a i zlobni spram žena u tim ulogama. Nadam se, kad dođe taj dan, žena neće osloboditi pristup ženama u vojsku već će je ukinuti. Nadam se da će postupiti u skladu sa svojom biti, majčinstvom, skrbnim osjećajem i onima koji su joj urođeni, da neće pokušati biti muškarac, već žena čija je ženstvenost napokon dobila svrhovitu ulogu, a ne služi samo kao nadahnuće za još jedan Petrarckin *Kanconjer*.

Nina Podrug 4.ak

Jedno je sigurno, u posljednje vrijeme feministizam se uzima olako i gubi svoje originalno značenje i svrhu. Služi za lječenje frustracija žena s PMS-om jer je tih dana u mjesecu najlakše opsovati muški šovinistički sustav.

KAKO NA LJEPUTU GLEDAJU RAZLIČITE KULTURE

Zanimljivo je to što se nikada do sada nije promijenio zahtjev da upravo žena bude ta koja mora biti oličenje ljepote i da na njenim leđima leži tortura strašnih odricanja u svrhu udovoljavanja društvenim normama.

Što to uopće tjeru žene da sebe uvjерavaju da je ugodno nositi cipele na petu od deset centimetara dok im žile i mišići pucaju u neprirodnom položaju, da je divno pomoću korzeta lomiti rebra i zaustavljati disanje i da s potpunom lakoćom nose kilograme raznovrsnih kozmetičkih preparata rasprostranjenih svuda po tijelu, ne dopuštajući barem jednom kubičnom centimetru svoje kože da udahne ono malo prokletog svježeg zraka dok ga ne uguši nekakav Max Factorov tekući puder. Ali, ipak.... Zahtjevima društva se mora udovoljiti, na ovaj ili onaj način.

Žrtva za nagradu..... nagrada za žrtvu..... a čini se da je nagrada prilično bogata. No da ne biste vi kojim slučajem mislili da je ova vrsta fanatizma karakteristična samo za dvadeseto stoljeće i da se tu radi samo o čupanju obrva, puštanju noktiju, pudera i sjenili, uputit ću vas u neka pleme gdje se već stotinama godina žene tretiraju na bizarnije, bolnije i opasnije načine od bilo koje "moderne" žene.

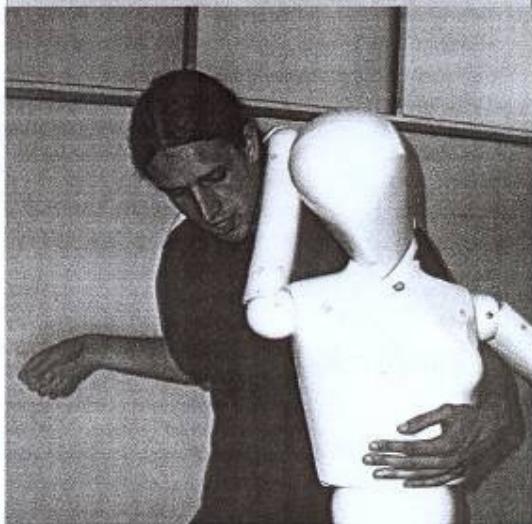
U plemenu Padaung u Africi, na primjer, žene razvlače svoje vratove pomoću brončanih prstenova jer žele izgledati kao Supt, Majka Zmaj iz lokalne religije Natsa. Posljedica toga je atrofiranje vratnih mišića, a pritom i smrt u slučaju da se prstenovi skinu.

Djevojčicama iz malezijskog plemena Orangulu probuše se uši već u trećem mjesecu života. Resice se postupno rastežu dodavanjem cinčanih prstenova koji mogu težiti i do dva kilograma. U Sudanu se pak koža podigne trmom, a zatim odreže, nakon čega se rana maže pepelom, ugljenom ili tintom, da bi ožiljak bio vidljiviji. To vam takoder, vjerovali ili ne, spada pod pojам ljepote.

I dok se tako učenici naše škole smiju onom jadnom gipsanom modelu Venere nazivajući je "kravetinom", ni ne znaju da je u renesansi ona bila pojma svega lijepog u ženi. Veneru je zato porazila Twiggy, potpuna suprotnost, hodajući kostur kojem su se zadivljeno poklonile tisuće ljudi,

udarivši pečat novoj eri mršavih žena.

I evo nas danas upravo ovdje, u svijetu kazaljke na satu koja označava sekundu, a ne više minutu ili sat, u svijetu gdje društvo upada u klopku i proždire samo sebe zbog nedostatka vremena za stvaranje bilo čega, gdje pomalo blijedi pojma bilo čega, a ne samo ljepote. Evo nas u vremenu gdje definicija ljepote neće više biti u okvirima stoljeća ili godina, već u okviru godišnjeg doba ili mjeseca. Žene će biti nadlijetane skalperima i pumpama za isisavanje celulita, dok će čekaonica na estetskoj

kirurgiji postati njihovo najnovije sastajalište. Stvara se novi kapital 21.stoljeća koji će žene morati skupo plaćati.

A sve je to samo zato da se udovolji zahtjevima jednog društva koje više ni samo ne zna što želi.....

Ante Čepić, 4.i

**I dok se tako učenici
naše škole smiju onom
jadnom gipsanom
modelu Venere
nazivajući je
"kravetinom", ni ne
znaju da je u renesansi
ona bila pojma svega
lijepog u ženi.**

Ono što je bilo jučer sad mi se čini isto toliko dalekim kao ono što se zabilo prije deset godina i život ne gledam unaprijed i unazad, već odozgo prema dolje, kao da sam mu umakla...

Koža mi upija bogatu aromu ljetnih večeri. Čudno mi je zazvučala ta misao u glavi... ljetne večeri... kao da su već sve ispisane i više ništa nije ostalo... ljetne večeri... samo uredno i neuredno složeni papiri u škrinjama, cijeli život u škrinji. Osjećam blagi povjetarac poslije dnevne žege i mir u mračnim daljinama, na terasi stolica poda mnom škripi i pomislim kako sam već stara, jako stara. Sve se već nataložilo poput mrlja na dnu jezera ili izgorjelo kao cigaret...

Još povlačim dva dima i gasim ga, ostavljam u pepeljari osjećajući da sam jako stara.

Ljetne večeri, mogu ih se sjetiti na tisuće, ali nikad nisu bile ovako mirne, niti sam ja bila ovako staložena, nikad nisu mirisale tako prijatno, poznato; nikada se vrijeme nije zaustavilo na način da se osjetim starom.

Ono što je bilo jučer sad mi se čini isto toliko dalekim kao ono što se zabilo prije deset godina i život ne gledam unaprijed i unazad, već odozgo prema dolje, kao da sam mu umakla, nedostajat će mi šetnje s Čepićem od škole do doma i tih i glasni i histerični razgovori, ona mala filozofiranja o smislu i besmislu, duhanu i alkoholu, civilizaciji, industrializaciji, deformaciji, knjigama, životnjama kao što su: koza, ovca i krava... Zapravo, sve mi to već nedostaje, mada još nije kraj. Nedostajat će mi jutarnje, večernje i popodnevne kave s Doris, Ledom, Marinom i Marom, pivo i biljar s Kurobasom, izležavanje pred školom s Čubom. Ne mogu vjerovati da je sve to prošlo ili ne mogu vjerovati da se sve uopće zabilo jednom, davno, jučer, sutra, prije deset, trideset, pedeset godina.

U «Fausta» Maša je ispjala jedno od svojih posljednjih piva s prijateljima iz razreda i rekla: «Ne mogu vjerovati, nikad više...»

Zbogom, maturanti, ovi sada, oni što su tu bili prije pet godina, mi ove godine i zbogom onima koji će tek jednom doći, a svima bez obzira na vrijeme... Nikad više, jer ja sam, bez obzira na vrijeme, jako stara. Možda, čini mi se, možda sam odrasla, napokon, i nema više nervosa, vrtoglavica i stranputica, od velikog praska čestice su se počele

formirati, stvarati atome, spojeve, tvari; u mom kozmosu je napokon zavladao red.

Znam da sam stara i mlada i ne mašem više bjesomučno rukama u divljim rijekama, već sam se uzdigla i mogu ga napokon dobro pogledati - to je moj život od početka do kraja i svaki njegov trenutak je prošlost, sadašnjost i budućnost, moj život je gomila uredno i neuredno složenih papira u škrinji.

Drugi cigaret koji izgara, povlačim još dva dima, ostavljam opušak u pepeljari, maglom se zatvara još jedan krug ljetnih večeri.

Nina Podrug, 4.ak

SJEĆANJE NA SADAŠNJOST

SIMBOLIKA BOJA

Kroz maštovitu upotrebu boja moguće je shvatiti svoje pune potencijale i tako poboljšati duhovno, psihičko i fizičko blagostanje.

Tumačenja simbolike boje mogu varirati, pa npr. crvena boja može poprimiti različita značenja ovisno o kulturama. Boje ipak ocrtavaju uvijek i svugdje uporište simboličke misli. Tako na primjer crna simbolizira vrijeme, bijela izvanvremensko. Crna boja predočuje noćne, negativne i involutivne, a bijela boja dnevne, pozitivne i evolutivne snage.

Po nekim shvaćanjima, čovjek posjeduje dušu crvene boje i duh crne boje. Iz duše dolazi zlo, a iz duha dobro.

Psiholozi razlikuju tople i hladne boje, prve potiču proces adaptacije i poleta (crvena, narančasta i žuta) imaju simulativnu i nadražujuću moć, druge podupiru proces protivljenja i propadanja (plava, indigo i ljubičasta), one imaju sedativno i umirujuće svojstvo.

Snovi u bojama značajni su izraz nesvjesnog, predočuju neka duševna stanja sanjara.

Tako su:

Plava - boja neba, duha, (na psihičkom planu) boja misli;

Crvena - boja krvi, patnje i osjećaja;

Žuta - boja svjetlosti, zlata i intuicije;

Zelena - boja prirode i rasta; s psihološkog stajališta zelena boja pokazuje funkciju osjeta, odnos između sanjara i zbilje.

U analitičkoj koncepciji boja iskazuje glavne čovjekove psihičke funkcije: misao, osjećaje, intuiciju i osjet.

Tumačenje boja nadovezuje se na antikne norme i evocira egipatsko arhaično slikarstvo. U uzbudljivoj igri sjena i svjetlosti u romaničkim crkvama, gdje sjena nije naličje svjetlosti, nego je prati da bi još

više naglasila njezinu vrijednost i pridonijela njezinoj punoći, boja simbolizira uzlaznu snagu.

Bojama često pridajemo simbolično značenje, pa odabir boja u odjevanju i ukrašavanju puno govori o svakoj osobi.

CRVENA

Meksički Azteci naučili su Španjolce kako gnjećenjem jedne vrste kukaca dobiti crvenu boju za odjeću. Otvorena crvena djeluje naglašeno, dok blijedocrvena ili ružičasta naglašavaju nježnost. Danas je uvriježeno mišljenje kako je ružičasta izrazito ženska boja, no zanimljivo je kako se u većini zemalja zapadne civilizacije do 1920. na ovu boju gledalo kao na boju koja bolje pristaje

muškarcima.

Smatra se da crvena boja potiče fizičku aktivnost i vitalnost, osjećaje sigurnosti, stabilnosti, samopouzdanja i topline.

Koristite je ako se osjećate umornima, iznemoglima ili fizički slabima, ako vam je hladno. Postoji i teza da crvena boja pomaže u mršavljenju.

Tako npr. ako u lampu stavite crvenu žarulju i prekrijete je prozirnom tkaninom, vaše tijelo će brže sagorijevati kalorije i topiti kilograme. Crvena simbolizira i život, plodnost. U Egiptu je znak pogubne žestine ili čak izopačene zloče. Crvena je boja prokleta, to je boja svega što je štetno (pisari su umakali pera u crvenu tintu da bi zapisali riječi zlokobnog proročanstva.)

U religiji crvena simbolizira ljubav i milosrđe. U masonskoj simbolici crvena odgovara inteligenciji, strogosti i slavi, u alkemiji krvi i patnji.

ŽUTA

Vedru, sunčano žutu svatko će zamijetiti. U Starom Rimu najpopularnija odjeća bila je žuta. Danas se žuta odjeća ponekad nosi iz sigurnosnih razloga: kišni ogrtići su najčešće žarkozuti, kako bi osobe koje ih

Crna je boja podrijetla, početka, pomračenja.

PURPURNA ILI LJUBIČASTA

Ova boja potiče rad živčanog sustava i kreativnost, nadahnuće, ljubav prema lijepom, umjetničke sposobnosti i visoke ideale. Upotrebljavajte je tamo gdje želite potaknuti umjetničke sposobnosti, stvaralačke, estetske aktivnosti i maštu te spiritualnost, ako se želite duhovno razvijati, ako vam nedostaje vjere u same sebe, druge i božansko, ako tražite smisao i svrhu života, ako ste depresivni.

CRNA

Crna je najčešće ozbiljna boja. Na zapadu muškarci i žene tradicionalno nose crno na pogreb, crna je boja svečane i večernje odjeće, ali i simbol velike moći. Crna je boja podrijetla, početka, pomračenja. U Egiptu je znak posmrtnog ponovnog rođenja i vječnog očekivanja. U religijskom smislu to je boja pokore. U islamu crne se životinje smatraju zlokobnima. Cmi pas uzrokuje smrt u obitelji. U čaranju se upotrebljavaju crne kokoši. Prema načelima homopatike crno se upotrebljava protiv uroka i kao sredstvo kojim se utječe na vrijeme, u alkemiji je smatraju bojom grijeha, pokore.

BIJELA

U religiji se bijela boja smatra bojom čistoće, u masonskoj simbolici odgovara mudrosti, milosti i pobjedi, u alkemiji nevinosti, prosvjetljenju i sreći. U islamu je to boja svjetlosti i sjaja, povoljnog je predznaka. Mlijeku se, dijelom zbog njegove boje, prepisuje magična moć.

Tanja Bradarić, 4.bo

nose bile lako uočljive i pri najjačoj kiši.

Žuta potiče mentalnu aktivnost, mentalnu bistrinu i snagu volje. Koristite je ako imate problema u donošenju odluka, slabo pamtite, ako se trebate koncentrirati, polažete ispite, ako trebate biti objektivni, ako ste nervozni ili se bojite, želite biti optimistični i samosvesni.

U islamskim predajama žuta boja zlata i sunca ima magičnu moć.

NARANČASTA

Boja zrele naranče vjerojatno će privući najviše pažnje - narančasto gotovo nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Kad se pomiješaju narančasta i ružičasta dobiva se boja breskve, popularna za toplog vremena. Narančasta potiče fizičku i emocionalnu energiju, atletska postignuća. Upotrebljavajte je ako imate malo energije, ako se osjećate depresivno, ako se želite osjećati sretnima, ako želite biti veseli i zabavljati se, ako želite pobuditi tek.

NEBESKO PLAVA

To je najčešća boja odjeće, posebno otkad je jeans postao svugdje moderan. Modni savjetnici preporučuju nošenje plave odjeće na razgovor za posao jer plavo simbolizira vjernost. Stimulira glas, samoizražavanje, komunikaciju, osobnu odgovornost i sluš. Koristite je ako želite smiriti živce ili duh, ako se želite opustiti, patite od nesanice, u slučajevima šoka, ako se ne možete izboriti za sebe, ako ste zbujeni i u neprilici, ako imate smetnje govora, ako vam je ukočen vrat. U masonskoj simbolici plavo je boja ljepote i temelja.

TAMNO PLAVA ILI INDIGO

Ova boja potiče rad donjeg mozga, središnjeg živčanog sustava, nesvesne procese, maštu, psihičke sposobnosti, sposobnosti razumijevanja i opažanja. Upotrebljavajte je u prostorima gdje se meditira, ako trebate smiriti živce, ako ste uzbudeni, nemirni, ako trebate jasno misliti i razumjeti, ako vam nedostaje mašte.

ZELENA

Zelena je boja najugodnija ljudskom oku, u srednjem vijeku mlađenke su nosile zeleno kao simbol plodnosti. Izaziva pozitivne osjećaje, samilost, osjećajnost i osjetljivost. Upotrebljavajte je u prostorima gdje je potreban mir i tišina, ako se želite smiriti, ako ste tjeskobni, ako imate problema u odnosu s ljudima, ako radite rukama. U Egiptu to je boja biljnog života, mladosti i zdravlja. U islamu također ima povoljan predznak; darovati nekome zeleni predmet, naročito ujutro donosi sreću.

Crvena je boja prokleta, to je boja svega što je štetno (pisari su umakali pera u crvenu tintu da bi zapisali riječi zlokobnog proročanstva.)

Dosta mi je uloga ljubavnika, uloge osobenjaka su mi puno draže.

Maša Palčok 3. bi i Nikolina Radan 3. bo u razgovoru s **Vinkom Mihanovićem**, glumcem Gradskog kazališta mladih

ARTLIST: Što te neposredno navelo da se odlučiš na glumu kao svoj životni poziv?

VINKO: Predstava "Elektra", redatelja Paola Magellija. Ta je predstava promjenila moje kompletno kazališno promišljanje te sam definitivno odlučio upisati glumačku akademiju, u čemu sam, koji mjesec poslije, i uspio.

ARTLIST: Čuli smo da si debitirao u "Elektri" na jednom Splitskom ljetu, u predstavi koja se davala u nekom zapuštenom selu na Mosoru. Reci nam, kako si se na toj prvoj predstavi osjećao? Ambijent, koji nimalo nije sličio na blještava svjetla pozornice, nije te pokolebao u tvojoj odluci?

VINKO: To nije točno. Nije mi to bila prva predstava u kojoj sam igrao, već je to bila prva predstava u kojoj sam dobio veću ulogu. Nakon što sam uspješno prošao audiciju za navedenu predstavu Paolo Maggelli i Nenni Delmestre ponudili su mi ulogu kralja Egista, koju sam sa zadovoljstvom prihvatio. Premijeru smo imali u kolovozu 1989.g. u selu Zeljovići, blizu Krila Jesenica.

To je bila izvrsna predstava. Mislim da mi je to jedna od najboljih predstava u kojoj sam igrao. Predstava je obišla gotovo sve festivale u to vrijeme, a malo poslije je bila snimljena i prikazana na ondašnjoj Televiziji Zagreb (današnjem HTV-u).

ARTLIST: Svi mladi ljudi tijekom odrastanja, imaju svoje uzore. Koji su bili tvoji? I jesu li oni i danas tvoji uzori?

VINKO: Teško mi je reći da sam imao odredene uzore. Istina je da su me neki ljudi gotovo kazališno fascinirali, ali nastojao sam u svemu ostati svoj.

ARTLIST: Pratili smo i tvoj rad u dramskom studiju, ali i u projektima u domu *Maestral* i u domu na Brdima... Kakva iskustva nosiš? kako je nastao interes i za takav dramski rad?

VINKO: Ove i prošle godine sam bio na nekoliko seminara organiziranih od Instituta "Otvoreno društvo" i HCDO-a iz Zagreba pa do onih organiziranih pri Vijeću Europe u Strasbourg. Kako sam istovremeno radio u dramskim studijima za djecu i mladež koji djeluju pri Gradskom kazalištu mladih Split, odlučio sam pokrenuti projekt

"STOP nasilju! - Možemo i drugačije". Projekt smo realizirali u podružnici doma za djecu *Maestral*, domu *Miljenko i Dobrila* u Kaštel-Lukšiću. Od veljače do listopada ove godine radili samo na tom projektu kojeg smo završili kazališnom predstavom. Svi koji su radili na ovom projektu, od tima projekta i djece s kojom smo radili do stručnog osoblja i rukovodstva doma za djecu *Maestral* te donatora "European Cultural Foundation" iz Nizozemske i "Open Society Institute" iz Švicarske, bili su vrlo zadovoljni rezultatima koje smo postigli. Malo poslije dobio sam poziv iz doma za odgoj na Brdima za rad na sličnom projektu koji upravo ovih dana završava. Bilo je fantastično s njima raditi i zaista sam ponosan što sam im na ovakav način mogao pomoći u njihovoj nimalo sigurnoj budućnosti.

ARTLIST: Znamo da jako voliš film, pogotovo španjolski (*Špijala* nam je prof. Vanja). U kakvom bi filmu volio glumiti?

VINKO: Za novim španjolskim filmom, točnije komedijama, naprsto sam lud, iako mi je, općenito drama najdraži žanr. Volio bi igrati u filmovima sa sličnom tematikom.

ARTLIST: Kad bi ti dodijelili ulogu ljubavnika, koju bi partnericu poželio?

VINKO: Još od Akademije mi je dosta uloga ljubavnika, ali valjda me redatelji tako vide. Uloge osobenjaka su mi puno draže.

ARTLIST: Opet smo (od istog špijuna) čuli da ti je predstava na "Na kamenju" jedna od najdražih, a možda i najdraža u kojoj si do sada radio...

VINKO: Opet ste dobro informirani. Ne bih rekao da mi je najdraža u kojoj sam radio, ali točno je da mi je jedna od dražih.

ARTLIST: Voliš glazbu? To ne bi trebalo ni pitati. A koju?

VINKO: Glazba je, uz kazalište, jedna od mojih najvećih strasti. Sve i svašta sam slušao i nezahvalno je govoriti o tome što mi je najdraže, ali ipak izdvajat ću glazbu s konca '70ih (Sex pistols, The Ramones, The Clash, Blondie...), početka '80ih (Kraftwerk, Visage, Ultravox, Human League...) te konca '90ih (The Verve, Placebo, Suede, Radiohead...), pa filmsku glazbu (Betty Blue, Diva, Todos sobre mi madre, Cabaret...). U svojoj phonoteci imam preko 1000 albuma i mislim da to dovoljno govori o mom stavu prema glazbi i koliko mi ona znači.

ARTLIST: Bio si u nekoliko navrata član prosudbene komisije za LIDRANO. Kako ocjenjuješ splitsku amatersku dramsku scenu (školsku i onu drugu)? Možeš li nešto reći o našoj predstavi "Vičem"?

VINKO: Mislim da je "Lidrano" jako bitan za (citiram) splitsku amatersku scenu jer na ovaj način većina djece i mladeži dobiva mogućnost prvog susreta sa scenskom umjetnošću. Problem vidim u tome što svi profesori i nastavnici misle da su im predstave

jako dobre (kao što je npr. slučaj s vašom prošlogodišnjom predstavom), što i nije uvijek istina. Svoj glas ču uvijek dati isključivo dobroj predstavi, a priče o favoriziranju određenih škola, predstava i sl. uopće me ne zanimaju.

ARTLIST: Kad bi imao puno vremena, na što bi ga potrošio?

VINKO: Na bilo što, osim ljenčarenja.

ARTLIST: Kako se snadeš kad zaboraviš tekst u predstavi?

VINKO: Smisao teksta uvijek znam i to mi je dovoljno.

ARTLIST: Osjećaš li se kao pasivni akter u stvaranju predstave, odnosno samo kao realizator tude ideje (književnika, scenariste i redatelja)?

VINKO: Nikada.

ARTLIST: Koliko je potrebna tolerancija, ravnopravnost i suradnja glumaca na sceni, mora li se osjećati "kolektivnost" glumaca i redatelja da bi predstava uspjela? Ili radije suradujete sa autoritativnim redateljima?

VINKO: Volim raditi s redateljima koji znaju što hoće.

ARTLIST: Kad bi od tebe režiser tražio da se skinče na sceni, bi li pristao? To govorim zato što se na Eurokazu može vidjeti svašta - od spolnih odnosa do samoranjanjavanja.

VINKO: To bih napravio ukoliko to smatram važnim za predstavu u cijelini. Ipak, čini mi se da skidanje na sceni nerijetko služi svojevrsnom egzibicionizmu na sceni i ničem više, upravo zbog toga što je skidanje na ovim prostorima još uvijek tabu-tema, što dalje dovoljno govori o sredini u kojoj živimo.

ARTLIST: Mislim da je Aristotel rekao da nam gledanje dramskih predstava (mislio je na antičke, naravno) pruža stanovitu katarzu. Slažeš li se s time?

VINKO: Slažem.

ARTLIST: Koji savjet u djetinjstvu nisi poslušao, a sad ti je žao? Možda tvoji nisu htjeli da se baviš ovim "neprofitabilnim" zanimanjem?

VINKO: Volim poslušati savjet, ali sam donosim odluke i iza njih uvijek stojim.

ARTLIST: Pratiš li profesionalnu kazališnu scenu? Koju bi predstavu izdvojio u posljednjih nekoliko godina i zašto?

VINKO: Naravno, neke ste i spomenuli, a ostale neka budu moja tajna.

ARTLIST: Za glumce kažu da su sujetni, samoljubci, ekscentri... Jesi li ti takav?

VINKO: Igori od toga...ha..ha..

ARTLIST: Voliš kolače, a kakav si u kuhinji?

VINKO: Mmmm. Jela koja volim jesti znam i spremiti, ako ne živim u krivom uvjerenju...ha..ha...

ARTLIST: Postoji li neka želja za koju sada misliš da je dobro što se nije ostvarila?

VINKO: Naravno.

IGRA: Molimo te, odaber i odgovore i kaži zašto si se baš za njih opredijelio:

Kava ili čaj? Kava, ali espresso.

Zrakopllov ili brod? Zrakopllov = pravac Zapad (tako je do sada uvijek bitlo).

Ustaše ili komunisti? Neću politiku u svoju butigu.

Demokracija ili totalitarizam? Neću politiku u svoju butigu.

Žena u hlačama ili suknji? Žena, bez odjeće.

Vatra ili voda? Vatra, Lav u horoskopu.

Kupanje ili tuširanje? Kupanje, duže traje, ako ne zaspem u kadi.

More ili planine? I jedno i drugo.

Plavuše ili crnke? Plavuše, i sam podlegao jednoj Jeleni.

Film ili kazalište? Glazba.

Ipak, čini mi da skidanje na sceni nerijetko služi svojevrsnom egzibicionizmu na sceni i ničem više, upravo zbog toga što je skidanje na ovim prostorima još uvijek tabu-tema, što dalje dovoljno govori o sredini u kojoj živimo.

IZ ŠKOLSKIH ZADAĆA

odabrala Kristina Prlić, prof.

PROTIV SRCA

Kažu da uvijek i po svaku cijenu trebamo slijediti svoje srce. Ta je rečenica možda mudra kad su filmovi u pitanju, ali u ovom našem životu, na ovome svijetu?

Živa je istina da su srca nezasitna... Ima nas svakakvih, ali ako ste jedan od vlasnika takvog srca, nije uvijek najpametnije slijediti ga (ili bih možda trebala reći: najbezbolnije).

Ja sam jedna od „sretnica“ koje imaju malo, ali proždrljivo srce i na vlastitoj koži sam se uvjerila da njegovi pothvati nerijetko odudaraju od puteva mojih moždanih vijuga i, dakako, kose se s gotovo svim božjim zapovijedima. I zato sam došla do koliko toliko učinkovitog rješenja: svoje srce držim u blagoj komi. Ni u takvom stanju nisam sigurna da stvari neće izgubiti kontrolu jer se ukomirani uvijek mogu probuditi (u ovom slučaju - nažlost). Nisam ja bez srca, samo je njegov rad manjeg intenziteta. Međutim, i tu se javlja problem zato što je moje pohlepno srce prelukavo i gospodin mozak nema nikakve šanse u tom dvoboju, ali da mu ne bismo povrijedili ponos, držimo ga u uvjerenju da je on i dalje glavni u kući. Znam, vratit će se ja njemu kad srce bude na intenzivnoj njezi od pustih udaraca, ali mlada se srca brzo oporavljaju (teoretski).

Uglavnom, htjela sam reći ono što je već ofucano, a ofucano je zato što je dobro i nezaobilazno: protiv srca se ne može...i ne isplati.

Vedrana Bonačić, 3.a

Ja sam jedna od „sretnica“ koje imaju malo, ali proždrljivo srce...

NEMATE PRAVO!

„Joj, jadna ti majka!“ Jeste li to ikada čuli iza svojih leđ? Lagano, krajičkom oka pogledaš iza sebe, kad ono tamo neka jadna, bezvezna ženica. Samo pomislim: „Ni twojoj nije ništa lakše.“ Ali šutim. Čemu se truditi? Ona ionako ne može shvatiti da tvoja malo drukčija frizura, odjeća, tu i tamo koja naušnica na mjestu na kojem se po njenom mišljenju ne bi trebala nalaziti ne znače ništa. Ispod svega toga krije se čovjek, čovjek koji želi dosegnuti nebo. No, ima li smisla sanjati nebo kad je oko tebe mnoštvo koje se zadovoljava laganim lebdenjem iznad tla. I onda te osuduju i preziru jer nisi kao oni, jer si drukčiji, jer si - čudak!

Ponekad, znate, poželim iz visina sletjeti na prašnjavu zemlju jer, ponekad, sve mi se čini besmislenim. Kao da smo rođeni da svi živimo po istom kalupu: rođenje, vrtić, škola, posao, brak, djeca, zrelost, starost, smrt. I ne smeta mi to jer i unutar svega toga možeš dosegnuti ono svoje malo nebo. Ali smeta mi i vrijeda me (kao čovjeka) što se osuduju oni koji krenu nekim malo drukčijim putem. I još ih žale jer njima život nije bio normalan, naravno, u njihovim okvirima normalnosti.

No, onaj prkos u meni brzo me vrati na pravi put - moj put. Bit će onako kako ja hoću, a ne onako kako drugi misle da bi trebalo biti. Zakoračam, ponosno uzdignute glave, prašnjavom cestom i osjećam kako mi se tijelo malo po malo odvaja od zemlje. Smijem se i opet sam sretna jer sam svakim korakom sve bliže nebu, svom nebu. I svaki korak je samo moj korak, pa i ako pogriješim u koracima - moja greška. I nitko i ništa me nema pravo osuđivati jer sam slobodna i mogu što hoću.

I kada mi ponestane snage, volje i želje, samo se lagano prošetam grobljem. Tamo svi šute i nitko ne osuđuje. I onda, svjesna da će i moje tijelo jednom počivati tu, odlučim: „Ako je kraj isti, ne mora biti i put ka kraju isti!“ Zatim zakoračam, no zapnem o kamen i padnem natrag u prašinu.

Osuđujete li me možda?
Nemate pravo!

Jelena Ljić, 3.b

No, ima li smisla sanjati nebo kad je oko tebe mnoštvo koje se zadovoljava laganim lebdenjem iznad tla.

PONEKAD MI DOĐE...

Ponekad... Ponekad mi dođe da zatvorim oči i polako utonem u letargični san. Potpuno nepokretna, dišem polako, nečujno, duboko... Čujem samo svoje misli koje poput podivljale rijeke teku mojim umom. Osjećam tu bujicu cijelim tijelom. Ispijam snove na tom izvoru kao vino koje me opija. Čujem glasove, zavodljive, putene, i glazbu glasnog orkestra koji ori svoju simfoniju - odu Mjesecu. Sve se pretvara u veliki teatar pun harlekina, vila, vilenjaka, vještica, zmajeva, prinčeva, princeza i svi ispijaju kaleže krvavog vina i klanjaju se pijanom Bakhu. A ja se glasno smijem, plešem, širim ruke, letim s vjetrom, docićem Sunce. Osjećam tu toplinu i ludim od strasti prema životu koji pumpa i cvjeta u meni.

Ponekad mi dođe da zaplačem od tuge jer, kad otvorim oči, sve boje na platnu ispere kišni oblak stvarnosti i ostajem prazna. Svi likovi pretvore se u tek obične prolaznike, nijeme, s bezličnim krinkama na licu. Svi zvukovi postanu šumni, bučni, a mirisi zagušljivi i teški. Rijeka postane pustinja u meni i sva živost postane praznina. I sva stvarnost za mene je nepostojeća, iluzija kojom pogнуте glave lutam samotno poput duha izgubljenog u nekoj sasvim stranoj dimenziji.

I SVA
STVARNOST
ZA
MENE
JE
NEPOSTOJEĆA,
ILUZIJA
KOJOM
POGNUTE
GLAVE
LUTAM
SAMOTNO
POPUT DUHA
IZGUBLJENOG
U
NEKOJ
SASVIM
STRANOJ
DIMENZIJI.

Lucija Dešković, 3.a

Ponekad mi dođe da zaplačem od tuge jer, kad otvorim oči, sve boje na platnu ispere kišni oblak stvarnosti i ostajem prazna.

odabrala Kristina Prič, prof.

**POSEBNO IZDVAJAMO ZADAĆE UČENIKA
KOJI SU ULOŽILI VELIKI TRUD
KAKO NE BI PROMAŠILI ZADANU TEMU:**

PONEKAD MI DODE...

Ponekad mi dode rodak, ponekad mi dode drugi rodak. Ponekad mi dode poštar. Ponekad s njim dodu pare, a ponekad uplatnice.

Ponekad mi dode *x(cenzura)* pokazat svoj tiket od kladionice, a mom mozgu dodu informacije da je navučen na kladionicu.

Pišem samo o tome šta mi dolazi, nisam još napisa šta odlazi, ali to je zbog naslova zadaće. Kada bude naslov "Ponekad mi ode", pisat će o odlascima. Do tada ćete čitat o dolascima, zato nastavimo.

Ponekad mi dode grožđe. Ponekad mi dode i onda sve to brzo prode.

Ponekad mi dode da napišem: "I tako je to bilo, bla, bla, bla i kraj zadaće", ali nisan još završja i to me prošlo, što znači da će morat čekat sljedeću priliku.

Ponekad mi dode - kraj!

Jakov Labrović, 3.a

**„LJUDSKOM SRCU UVIJEK NEŠTO TREBA“
(PETAR PRERADOVIĆ)**

Ma, nemojte mi ništa govorit. Lik je stvarno naporan (mislim na srce, ne na Preradovića). Uvijek nešto traži; treba mu ovo, ono, kisik, krv, pa za nekoliko godina sporije pumpa i treba ugradivat u njega kojekakve premosnice i šta ja znam. Pa jeste li ikad gledali *Hitnu službu* ili nešto slično?! Dobro, aj, ne kažen da Višnjić nije zgodan, ali...

No, vratimo se mi ljudskom srcu. Uglavnom, to je organ o kojemu ja baš ne znam puno jer ipak nisam stručna osoba, ali znam da je to ono šta lupa kad stavite ruku. Vidite, nisam znala da se Preradović pomalo bavio i medicinom. Svestran čovjek!

Znate što?! Mislim da on baš nije mislio doslovno na organ srce, nego onako, metaforički. U svakom slučaju, to bi trebalo značiti čovjek ili tako nešto, ali bilo bi glupo da se pjesma zove *Ljudski čovjek*.

Dakle, ako ipak nije bio metaforičan (moram priznat da sam se malo razočarala jer moja dosjetka o medicini ne stoji, ali nema veze), mislim da je htio reći kako *ljudskom čovjeku* uvijek nešto treba i kako nikad nije zadovoljan. Ima i u tome istine. Čini mi se da onda i sama spadam u tu skupinu *ljudskih ljudi*, odnosno, da ne bi falila temu, *ljudskih srca*. Dogodi se svima nama da nešto želimo i kad to dobijemo (najčešće kupimo), vidimo nešto drugo i onda sve iz početka. Nije mi jasno zašto mi sve što imam prestane biti napeto. Ipak, ova pjesma mi je malo olakšala jer vidim da sva *srca* tako rade.

Za kraj bih zaključila da je taj Preradović bio mudar čovjek. Ah, što se može, i njegovo je srce prestalo kucati. Tužno. Valjda onda još nisu izmislili premosnice. Ali ako se bavio medicinom, zašto nije... Ma ništa, sjetila sam se da se nije bavio medicinom.

Maja Grubišić, 3.a

Kada bude naslov "Ponekad mi ode", pisat će o odlascima.

JA SAM

Ja sam onaj koji jesam. Ja sam najveći, Ja sam najbolji, Ja sam najsnažniji. Zato se Moje ime ne govori uzalud. Zato sam jer jednostavno jesam.

Nisam birao da budem najbrži, najljepši i najmudriji. Jednostavno sam to Ja. Ja znam tko sam, ali oni još ne znaju. Ne znaju jer su gluplji, tuplji i sporiji od Mene. Ja sam najnapredniji, a oni su zaostali i ružni, ružniji nego najružnija čada.

Zbog svoje posebnosti, osuđen sam na prokletstvo, okružen manjima, glupljima i lošijima od Sebe, i uporno tražim nekoga Svoje veličine, mudrosti i ljepote, to jest Sebe.

Ivo Vrdoljak, 4.a

Zbog svoje posebnosti,
osuđen sam na prokletstvo,
okružen manjima, glupljima i lošijima od Sebe,
i uporno tražim nekoga
**Svoje veličine,
mudrosti i ljepote,
to jest Sebe.**

Samuel Beckett "Čekajući Godota": Predstava

Kino. Sprema se predstava. Skupina ljudi pokušava pronaći svoja sjedala. Guraju se, gužvaju, trče. Sjedam na posljednje slobodno mjesto. Oko mene nepoznate maske, brzim potezom nacrtane karikature, a ja sam je jedina večeras ostavila kući. Od srama se povlačim sve dublje prema tlu.

Večeras imamo dogovor s sospodinom Godotom. Vladimir, Estragon i ja. Je li Godot osoba koju već dugo pokušavam pronaći? Znam da sam ga jednom imala, ali negdje sam ga zagubila. Ostao je negdje iza mene, možda s mojom sjenom, i možda se sada smiju meni, glupači koja ga uzalud traži.

Poput slijepca zatočenog u vlastitom mesu pokušavam pronaći iskru svjetla, ono neko blještavilo koje te ostavi bez dah, koje ti pokazuje pravi put, koje ti govori da ima još nešto zbog čega vrijedi živjeti, zbog čega se vrijedi smijati.

Ja sam svoje stablo pronašla. Davno prije bilo je puno lišća, kao u proleće. A sada? Sad je crno i golo kao kostur. Gledam ga nesigurno; hoće li izdržati?

Tad začujem poznati hrapavi glas: "Ustaj, svino!" Izgleda da sam i ja pronašla svoga Pozza koji kada padnem, povuče uže. Iako osjećam bol od učestalog zatezanja, ostajem s njim jer znam da će me jedino on uspijeti podići. A što će biti kad ode? Hoću li otici s njim?

Možda ću do tada uspijeti pronaći *ono nešto*. *Ono nešto* za mene je još jedna matematička jednadžba koju sam uvijek teško rješavala. Nema veze. Prepisat ću od osobe pored sebe. To i sada radim. Svi su oko mene sretni, dobili su svoje uloge u hvaljenoj komediji. S istim sjajem predajem svoje tijelo (zadacu) profesoru nadajući se da neće primijetiti ono lažno i kopirano blještavilo.

Do mene sjedaju Estragon i Vladimir. Pružaju mi nešto. Pa to je moja maska, maska koju sam zaboravila ponijeti!

Stavljam je na lice. Sad sam kao i svi drugi glumci, imam svoju ulogu i pristajem na sve što mi kažu.

Pale se svjetla. Što je sad? "Oprostite, ali predstava je odgodena. Gospodin Godot je rekao da vam kažem da danas neće doći. Ali sutra će sigurno doći." Nema veze, doći ću i sutra, doći će i Estragon i Vladimir. Ali sutra neću zaboraviti ponijeti masku. Možda.

Milana Stojić, 4. slikarski dizajner

Eugene Ionesco "Stolice": Besmisao iz prve ruke i smisao na četiri noge

Osovina s četiri noge koje neće podržati ništa. Osovina s četiri drvene noge koje neće poduprijeti nikoga da shvati smisao. Smisao kojega neće izreci nitko, a nitko ga neće ni čuti. Još jedna zabluda u kojoj čovjek sam sebi govorи da je pronašao razlog i pravi cilj.

Ionescove *Stolice* su stolice na kojima nitko ne počiva, one su još jedna besmislenost od koje se mnogo očekuje. *Mnogo* je prava riječ i središte djela: mnogo nepostojećih ljudi kojima se treba reći nešto važno, mnogo besmislica, mnogo mašte, mnogo statua od zraka kojima riječi prolaze kroz uši poput vjetra.

Simbioza nadopunjavanja besmisla vidljiva je u dvama glavnim primjerima: nijemi govornik – nepostojeći slušatelji. Besmisleno je otkrivati smisao života nekome tko ne postoji, a još manje ako ga izgovara nijemi govornik.

O stolicama

Stolice miruju u mnoštvu dok se nepostojeći ljudi zgražaju (ako se uopće zgražaju) nad tragedijom koja se dogodila. Starci su se ubili u nadi da će spasiti svijet kad mu prenesu životnu poruku. Nepostojeći ljudi bezrazložno tuguju (ako uopće tuguju) jer ne postoje, a tuguju za glasom nijemog postojećeg govornika.

Stolice same po sebi grade atmosferu promašaja. One čekaju da na njih netko sjedne, ne žele

ostati prazne jer ih onda zovemo *prazna mesta*. Tužno škripe za nečijom težinom i vase u praznom prostoru shvaćajući besmislenost svog položaja.

Stolice su one koje će podržati zabludu o nepostojećoj masi. One će šutjeti i primati besmisao da sjedi na njima. One su te koje će slušati prazne slogove nikad nikome razumljive. One su te koje će na kraju ostati u atmosferi nedorečenosti i neispunjeneželja.

Stolice su jedini smisao koji je ostao poslije dvaju završenih života. One će čekati da netko na njih sjedne i pronađe smisao.

O atmosferi

Važna je i zvonjava zvona na ulaznim vratima jer stvara napetost i želi nas uvjeriti da ljudi stvarno dolaze. Ona je još jedna staračka zabluda koja se nekad potkrade i u stvarnom životu.

O likovima

Pisac glavne likove (Staru i Staroga) oblači u glumce, savršeno talentirane ljude koji svoje dijaloge s nepostojećim likovima izvode uvjerljivo kako bi nam stvorili viziju nepoznatog svijeta.

Samoča i izdvojenost od stvarnog svijeta stvara u ovim likovima bogatu maštu. Oni su osuđeni suradivati s nepostojećim svijetom pomoću fluidnih vizija koje su im jedini prozor za svjetlo (osim onoga s kojega su skočili).

Žele se prisjetiti svake godine svoga života, brojiti svoje godove. Ali njihova se mašta pretjerano poigrala i nije im omogućila pravo ispunjenje životne želje. Tako izgleda da su htjeli reći da je smisao njihova života jedino besmisao. Čista ništavna nula. Kraj njihovog smisla počinje životom, a početak korakom kroz prozor. "Život je projurio kao vlak. Samo je ostavio tračnice na koži." Njihov je život pruga koja je pronašla kraj na kojemu nije peron smisla.

O snazi

Starci daju sve od sebe da ugode svojim zamišljenim gostima, ali sva je energija potrošena uzalud. Ta situacija podsjeća na sličan motiv u romanu "*Starac i more*" Ernesta Hemingwaya: tu starac želi onesposobiti veliku ribu, bori se s njom, predaje joj svu svoju snagu – a kao rezultat dobije *bankrot*.

Zaključak

Cijela je ova drama besmisao iz prve ruke i smisao na četiri noge.

Stolice su jedini smisao u čitavom djelu. Možda iz prve ruke tako ne izgleda jer su namijenjene nepostojećim likovima i starcima da se popnu na prozor kako bi se domogli leta, ali kad malo jače zagrebemo ispod površine, shvatit ćemo smisao: one će čekati nekoga tko će htjeti dokučiti tajnu smisla života. Do tada će se stolice osloniti na svoje četiri noge i zaspasti naslonjene na vlastiti naslon.

P.S. Ne svida mi se što su starci pričali s nevidljivima – glupo je pričati s nekim tko za to ne zna ...

Sonja Gašperov, 4. slikarski dizajner

...one će čekati nekoga
tko će htjeti dokučiti
tajnu smisla života.

Samuel Beckett "Čekajući Godota": Mi

Estragon: Neću više moći hodati.

Vladimir (nježno): Ja ču te nositi. Ako bude potrebno.

Hvala ti što me nosиш, hvala ti što me digneš svaki put kad padnem. Već godinama čekamo Godota. Meni je tako potrebno ohrabrenje da izdržim u ovoj čekaonici u kojoj sam se zaplela u mrežu. Vrijeme nam prolazi u apsurdnim razgovorima s Estragonom, Vladimirom i ostatakom čovečanstva. Ono bi i bez njih bilo prošlo, ali ovako prolazi brže. I jedni druge zaklanjam od strahova, krikova.

Jednom dode Dječak i kaže nam da će Godot doći sutra. Ne znam bismo li zbog toga trebali biti nesretni. Mi smo naučeni čekati. To je naša jedina svrha. Tik-tak, tik-tak, tik-tak – jedan dan manje; stvaraju se koncentrični krugovi dosade.

Opet smo se sastali. Čekamo. Što ćemo raditi dok čekamo?

Estragon: Bolje bi bilo da se razidemo.

Vladimir: Uvijek to kažeš, a svaki se put vraćaš.

Lakše je u dvoje. Put je pretežak za jednoga. Kako bi onda bilo da se osjećamo sretni? Bilo bi to divno, ali to je najteže postići od svega.

I tako je vrijeme prolazilo dok smo mi mlatili praznu slamu i igrali se – sanjali da smo sretni. Došlo je i proljeće, valjda. U svakom slučaju stablo je procvjetalo. I tako nam oko uvijek zapne za nešto, uvijek nešto pronađemo i onda imamo dojam da živimo. I idemo do ruba ponora, ali uvijek netko nekoga povuče za ruku da ne padne.

Tik-tak, tik-tak i koncentrični krugovi dosade se nižu. Osluškujem. Samo ja uvijek trpim. Drugi su u mojim očima sretni, žive, smiju se. A ja? Ja čekam. Čekam Godota. I mogu se kajati što sam se rodila. Da je mene netko išta pitao, sada vjerojatno ne bih bila ovdje. I što sad? Što raditi dok čekam? Da se objesim? To bi možda bio način da Ga prije dočekam. Ali ti bi ostala sama. Put se čini dugačak kad čovjek ide posve sam. Želim ti skratiti tvoj put i zato ostajem. Želim da imaš osjećaj da hodaš po pijesku iako ideš po oštrom kamenju.

Srela sam jučer Vladimira i Estragona. I oni čekaju Godota. Možda bismo se mogli maknuti iz ovog parka i čekati s njima. I uz najbeznačajnije stvorene čovjek proširuje svoje znanje, obogaćuje se, potpuniće doživljava svoju sreću. Tako vrijeme još nekako i prolazi. I Pozzo nam se pridružuje.

Pozzo (pošto je pripalio lulu): Druga je uvijek lošija (izvadi lulu iz usta i promatra je) od prve, htio sam reći. To me podsjetilo na jednog mog prijatelja koji se prejeo kolača madeleine sve u nadi da će u drugim zalogajima osjetiti ono što je u prvom. I tako pušimo i pušimo sve u nadi da ćemo ponovno doživjeti onaj osjećaj kojega smo imali dok smo pušili prvu cigaretu. A to nam nikako ne uspijeva. To shvatimo odmah nakon druge, ali nastavljamo pušiti.

I svi smo u ovoj čekaonici, vječnoj tamni velikih dubina, samo u prolazu i nitko ovdje nije svojevoljno. To je dogovorenno – samo mi nismo sudjelovali u tim dogovorima. One radaju raskrećene nad grobom, dan zasja jedan trenutak, i onda je opet noć. Prvog dana našeg rođenja dogovoren nam je sastanak s Godotom. Prazninu između dana rođenja i dana sastanka ispunjavaju krikovi. Zrak je pun naših krikova. Ali navike ih sve prigušuju. S tim krikovima naučili smo se smijati, živjeti, ispunjavati vrijeme. Naučili smo se na njih ne obazirati.

Povik što smo ga maločas čuli upravljen je cijelom čovečanstvom. Ali na ovom svijetu i u ovom trenutku čovječanstvo smo mi, htjeli mi to ili ne htjeli. Iskoristimo to dok još nije prekasno. Možda je ipak prekasno. Rođeni da čekamo – a što će se dogoditi kad dočekamo? Hoće li nam Godot moći pomoci? Nismo u stanju pomoći sami sebi, zašto bi nam on pomogao!

Nije važno koga čekaju Estragon i Vladimir. Nije važno tko je zapravo Godot. Samo se zapitaj koga i što ti čekaš i imaju li smisla svi oni apsurdni koje govorиш i radiš dok čekaš!

Katarina Marović, 4. slikarski dizajner

Nije važno tko je zapravo Godot.

Ruža Žilić, 4. grafike

"Moje je tijelo osjećalo svoju vlastitu toplinu u njenom tijelu... Svi mi drugi ljudi tada izgledaju vrlo daleki kraj te žene... Ako je imala sličnosti s nekom koju sam poznavao u životu... Malo-pomalo uspomena je blijedjela, te bih tako zaboravljao djevojku iz sna."

Nije čudo što je netko put u vlastita sjećanja započeo uvertirom o snu; maglovita, nadrealna, nestvarna, oba dovode stvarnost u pitanje. Stvarnosti, jesu li stvarna onoliko koliko stvarno zvučiš? Ako su sjećanja nestvarna, a, koliko znamo, nekoć davno i ona bijahu

stvarniji su što su vam bliže jer tako dobivate neku polusvijest o njima. Jednom kad napustete vašu blizinu, prestanu postojati.

O svećima: "... imali su ono lice na kome se ne može pročitati nikakva sučut, na kome nema nikakva raznježavanja nad ljudskom patnjom, nikakva straha da će je možda povrijediti; lice bez blagosti, antipatično i uzvišeno lice prave dobrote."

Kao što se kaže, ne valja miješati posao i užitak. Biti svet više je od posla, tako se fino izbalansirati da u ravnoteži bića ne ostane mjesta

sadašnjost, stvarnost, možemo li upravo ovaj trenutak nazvati stvarnim ili je i on poput sna?

Tumačenje stvarnosti se još uvijek naivno oslanja na materiju. Uzela sam kutiju cigareta u ruku i podigla je... U snu sam takoder podizala razne stvari, držala ih i osjećala težinu, tvrdocu, okus, miris, opipavala oblik. Kao da se ništa nije promijenilo od trenutka sna do jave, osim činjenice da sam se probudila. Kad bih mogla sanjati neprekidno i kontinuirano pet godina, budjenje bi imalo efekt prirodne katastrofe u kojoj sam samo ja preživjela. Tko bi me uvjerio da snovi nisu bili stvarni i utješio me labavom činjenicom da su tek plod maště? Znači, ni u čije drugo postojanje ne možete biti sigurni osim u svoje vlastito. Ostali ljudi su samo apstrakcije,

za osjecaje koji bi, na kraju krajeva, samo smetali poslu. Imati osjecaje znači imati predrasude, znači biti krajnje subjektivan, što ovdje nimalo ne pomaže. Zato su sami i zato su daleko - najbolja metoda za suzbijanje bilo kakve ljudske slabosti. Svetac samo može njegovati svoju indiferenciju i biti daleko od svega što bi ga moglo poljuljati s te ravnoteže. Jer ako si istinski sposoban voljeti, tada si sposoban i mrziti, a sveci si taj luksuz ne mogu priuštiti.

O književnim likovima: "...tada on u nama u jednom jedinom satu oslobođa sve moguće sreće i nesreće kojih bismo u stvarnom životu u više godina doživjeli tek nekoliko, a pri tom one najintenzivnije čak

ne bismo ni prepoznali, jer bi nam sporost s kojom se u životu dešavaju onemogućila da ih opazimo...

Uvijek su lijepi, ma kakvi bili, likovi u knjigama. Svatko ima svoju ulogu, svatko se može okarakterizirati točno, nitko ne ostavlja prostora nedoumici. Bliski, a ne umaraju, možeš i ne moraš. Samo udobno sjediš, a oni sve rade za tebe. Kad je njima hladno, tebi je toplo, kad su oni nesretni, ti ne moraš biti... Ljepota pasivnog sudjelovanja - ne vide te, a ti njih gledaš. Sve je jasno. Na kraju priče svatko je izvršio svoj cilj, svi su svrhoviti jer su uhvaćeni u tom malom pojednostavljenom svijetu odabranih likova povezanih nekom radnjom i svatko ima svoju ulogu kao note u kompoziciji. Pa se pitaš hoće li biti tako jednostavno ustvrditi vlastitu svrhu kad dođeš na kraj života. Hoćeš li moći reći: "Da, bio sam simpatičan dok sam jeo kolače i plakao sam medu četiri zida." Lik u knjizi je bio očaravajuće šarmantan u svojoj boli i htio si biti poput njega dok si čitao. No, je li isto tako lijepo biti on u stvarnom životu? Ljepše je promatrati, a ne sudjelovati. Života ne možeš ograničiti vremenom, ne možeš samo izolirati odabранe likove i reći: "Da, to je moj život; mala završena priča." Neprospavane noći nisu samo dva retka, nego sati i sati muke. Zato oni u bajkama žive... "i živjeli su sretno". Ona, nakon toga "živjeli su sretno", nije imala PMS i, ne daj bože, migrenu, niti je ulazila u klimakterij. Njega nije mučila impotencija ni pretilost. To je samo izrezan isječak života, a ostalo sažeto u "živjeli su sretno". Život predugo traje da bi mogao osjetiti sreću, a da je ne zamijeni bol.

"Čak i one žene koje tvrde da muškarca prosuduju samo po tjelesnim svojstvima, vide u tim tjelesnim svojstvima izraz nekog posebnog života..."

Zaljubljujemo se u ideje i apstrakcije. Teško bi bilo pristati na to da volimo sasvim običnog čovjeka, zato mu pripisujemo razna svojstva, stvaramo razne slike, usavršavamo ga sve dok se naposljetku ne zaljubimo u samu ideju koju smo stvorili. Teško se pomiriti s nesavršenstvom,

zato su objekti naše zanesenosti često sličniji likovima u romanima (s manama, ali svrhoviti, posebni i simpatični) nego stvarnim ljudima (kao što su moj djed, stric, očev prijatelj, susjed). Tako se često dogodi da u njima tražimo sebe same pa stvaramo predodžbe o njima u koje trpamo sve one stvari koje sami želimo i na kraju shvatimo da uistinu jedino sebe volimo. Zato se ljudi razvode - shvate jedan dan da se poznaju toliko dobro da nema više mjesta idejama.

"Ne bih nikad poželio da me dode poljubiti neka ljepša i pametnija majka nego što je bila moja."

Majke su zaista nešto, kao što je i djetinjstvo zaista nešto. Iskrenost. Predajemo se bez zadrške i dajemo svu ljubav osobi koju nam je Bog odmah tu smjestio da našu ljubav primi i stostruko vrati - majka. Prosudujemo onim najprimitivnijim osjetilima koja još nisu iskvarena suvišnim ili uopće ikakvim filozofijama i točno znamo što volimo, što želimo i što nam se svida. Kasnije nismo više ni u što sigurni, stvari volimo zbog mode, dogadaje i predjele zbog reklame ili bilo kakve druge sugestije i napokon majku moramo mijenjati nekom drugom ženom ili muškarcem, a vani je more žena i mi nismo više sposobni ni zdravo prosuđivati, a kamoli odabratiti.

Nina Podrug, 4.a

Zaljubljujemo se u ideje i apstrakcije.

Tesko se pomiriti s nesavršenstvom, zato su objekti naše zanesenosti često sličniji likovima u romanima (s manama, ali svrhoviti, posebni i simpatični)

KARTOLINA (ILI SRAMOTA NA KOTACIMA)

Ne baš tako davno profesorica Kristina me okarakterizirala kao pesimista i cinika, što joj ne uzimam za zlo, ali zaboravio sam je upitati kako se postaviti prema određenim događanjima (ovdje ne aludiram ni na što) na koja naletite na svakom uglu, a koja su sigurno daleko od svake pohvale. Budući da po prirodi nisam "flegma", čini se da mi zaista nije preostalo ništa drugo osim tog cinizma, koji je, po dosadašnjim rezultatima, jedini uspio ljudima odvratiti pozornost na pojedine propuste (iako se svejedno ne smatram ni cinkom, ni pesimistom).

Da vam gore navedeno ne bi zvučalo sviše prepotentno, želio bih se ograditi činjenicom da sam i ja, kao i svi vi, podložan kritici i da imam potpuno pravo na svoje mišljenje, kao i vi na svoje (što je logična stvar koju još mnogi ne shvaćaju), tako da iz toga možete zaključiti da nemam namjeru ovim člankom gledati svisoka na nekoga ili nešto (što će vjerojatno neki i pomisliti).

Prilikom posjeta učenika iz Norveške našoj se školi dogodila jedna nepotrebna i nezanemariva greška, a to je, kao što ste mogli naslutiti, predstava "Razglednica" koju su za Norvežane pripremili određeni profesori, a s njima i učenici naše škole.

Ova predstava, ne samo što je apsolutni promašaj u glumačkom smislu (koji nije dostojan niti osnovne škole), već se kosi i sa svim načelima logike, kakva god ona bila, kada se uzme u obzir da je predstava, namijenjena Norvežanima, koji se sporazumijevaju samo engleskim jezikom, izvedena u splitskom žargonu s previše teksta i bez imalo pokreta tijela, osim usana ili pokojeg energičnijeg pokreta rukom, s prijevodom na engleski, printanom na nekom papiru koji se za vrijeme ulaska u dvoranu dijelio poput nekog kazališnog programa. Izvlačenje riječima poput: "Pa nismo mi profesionalci" ovdje ne pali jer, ako ne postoji namjera

da se nešto stvara na način na koji bi se i trebalo stvarati i ako će se ideja, u ovom slučaju predstava, uredivati bez ikakvog redoslijeda i smisla, onda je potpuno besmisleno trošiti vrijeme, živce, glasnice i novac u takve kazališne poluškolske eksperimente.

"Razglednica" je poput stanja nebuloze dok imate temperaturu, mješavina svega i svačega, a najmanje onoga čega je trebalo biti, zašećerena onim poznatim "splitskim" humorom baziranom na karikaturi govora: ono, brale i ka' i s dosadnim, suhoparnim rečenicama (ne znam kako je prof. Butina uopće mogla dopustiti takvo što) koje su više nalikovale na parole nekog protesta ujedinjenih adolescenata Hrvatske, nego na scenarij za neku, navodno, humoristično-socijalnu predstavu. Jedino se pitam zašto nama uopće treba "promocija" takvog nadri - teatra i zašto se, za razliku od toga, nije izvela neka zanimljiva izložba likovnih radova umjesto te predstave koja nema veze s našom strukom (mislim, ima, ali ne na taj način).

I tako je, zbog nečije tvrdoglavosti, entuzijazma ili želje za promjenom (a možda čak i nadmetanja), stvoreno "djelo" bez glave i repa koje upravo oni kojima je bilo namijenjeno uopće nisu razumjeli, osim dijela s plesom i pjevanjem (gdje nije bilo teksta), kako su mi oni sami kasnije objasnili.

Pokušajte vi pratiti radnju na sceni i usput čitati tekst na nekom papiru sa strane.

I za kraj, sigurno je to da mi nismo predstavili našu školu onako kako smo je trebali predstaviti. Norvežanima se to nije dogodilo, a vjerojatno nikad i neće jer zamislite da, kad mi budemo gostovali kod njih, oni, umjesto predstave ili baleta, organiziraju izložbu slika, kipova ili fotografija.

To se neće ni nama dogoditi, a kamoli njima.

Ante Čepić, 4.i

Prilično je teško stvoriti kratku, zanimljivu, ali istodobno razumljivu i po mogućnosti poučnu predstavu kakvu manifestacije poput "Lidrana" uglavnom zahtijevaju.

Kada se uzmu u obzir činjenice poput amaterizma, učenika koji bi trebali biti glumci i klimavih finansijskih sredstava, tada je najbolje pribjeći kamuflaži koja znatno spašava cijelu predstavu.

Vjerojatno nesvjesno, redateljica ove predstave prof. Škrobica izvela je malen i jednostavan, ali izuzetno efektan trik kojim je zamijenila, nagadam, lošu glumu učenika (barem što se tiče govora) izvrsnim recitalom mješavine Lekinih i Dašnih pjesama te

vidjeti cijelu galeriju likova u rasponu od punkera do šminkera.

Šteta što je Mia Roknić odustala od dalnjeg sudjelovanja u predstavi jer joj je uloga, ne samo

nadodanog redateljičinog teksta. (Posebne pohvale Dašnim pjesmama koje su više nego izvrsne).

Veliki minus dajem tome što je predstava neobično duga za prilično jednostavnu radnju, čime već negdje na polovici pomalo postaje dosadna.

Scena je bila prilično traljava, a ni glumcima nije trebalo dopustiti da nabacaju na sebe bilo što iz ormara. Naime, na pozornici ste mogli

glumački, već i fizički izvrsno pristajala, za razliku od sadašnje glavne glumice koja više nalikuje kakvoj majci ili teti, negoli mentalno rastrojenoj teenagerki.

Izuvez ovih, mogu reći neznatnijih, nedostataka, predstava me prilično iznenadila jer sam za vrijeme probi bio uvjeren da će i ovo biti jedno od onih ostvarenja koja nisu vrijedna plaćanja ulaznice. Čini se da sam se prevario.....

Jedina stvar kojom sam bio duboko razočaran na Lidranu, je sam Lidrano, na kojem bih mogao pohvaliti samo našu školu, s

predstavom "Vičem" i predstavom Ljubomira Mateljana, jer su ostale škole takva tragedija da ne bi bilo baš zgodno objavljivati u ovim novinama takve "sočne" rečenice kojima bih to opisao.

Pitam se samo tko uopće dopušta da takve gluposti izidu na pozornicu.....

Vaš Ante

VIKTOR ILI DJECA NA VLASTI

A.Čepić, 4.bi

"Puno vike ni za što," - pomislio sam, dok se zavjesa polako spuštalа. Čekao sam karte za tu, očito vrlo gledanu predstavu puna dva tjedna, pod utjecajem raznoraznih ljudi koji su danima prije mene oduševljeno izlazili iz GKM-a izuzetno zadovoljni navodno humorističnom, no ipak tragičnom, i banalnom, ali ipak filozofske začinjenom predstavom. Kakva ti je predstava?... Super... Kakva ti je predstava?... Super... Kakva ti je... Super kostimi, odlična scenografija, fantastična gluma, inteligentan scenarij, divna rasvjeta, super glazba, pa onda opet nešto super, pa divno, pa odlično...

Mia je stvarno bila pravo osvježenje s tako, u najmanju ruku, simpatičnom glumom da nijednog gledatelja nije mogla ostaviti ravnodušnim (a bogani i nije, zbog čega je na kraju pokupila najsnažnije ovacije publike).

Osim Mie, kojoj je i sam karakter lika odskakao od ostalih likova (što je vjerojatno i glavni uzrok njene zamjećenosti), drugi se glumci i nisu baš iskazali svojim ulogama. Scenografija je bila vrlo jednostavna, čak i dosadna, osim gore spomenute fantastične scene sa stolom koja ide otprilike ovako: scena je namještena tako da imate osjećaj da gledate stol i ljude za njim iz tlocrta, a scenograf je još poboljšao optičku varku tako što je cijeli prikaz uokvirio s konstrukcijom koja se inače provlači kroz sve dijelove predstave.

Kostimi Ane Marin su na skicama stvarno fantastični i naljutilo me to što su ih u izvedbi gotovo potpuno promijenili. Stvarno ne znam zašto se redatelj, ili ne znam već tko, uopće mora dirati u takve stvari.

Usput rečeno, kostimi su strašno nespretno izrađeni (nisam siguran tko ih je radio), a isto tako mislim da je onaj materijal absolutno neprimjereno onakvim skicama i, ako se već nema novaca za skuplji materijal, onda su barem mogli uputiti kostimografa u trenutnu situaciju i objasniti mu da bi trebao nešto kreirati na bazi jeftinijih materijala. I zašto je, uostalom, devetogodišnji Viktor odjeven kao da je ovaj čas stigao sa sprovoda? Ja sam tek na pola predstave shvatio da bi taj lik trebao imati devet, a ne devetnaest godina... O sceni i kostimima trebao bi se napisati poseban članak...

Zaista bih htio da mi netko kaže u čemu je ova predstava tako posebna. Prepuna je onog najbanalnijeg humoru koji se zasniva na ispuštanju vjetrova i dječjim upadicama na račun toga, što se doslovno ponavlja unedogled. Tek na kraju, nekim trljavim preobratom, predstava upada u "teški" koncept, filozofiju našeg malog Viktora, dovoljno pametnog da spozna sve odgovore na poneka egzistencijalna pitanja, te na kraju, kao pravi antijunak, umire (pa se sad ti pitaj zašto) i tjeru školarcima suze na oči. Puno vike nizašto, ponavljam....

Prosječna predstava s nekoliko svijetlih točaka. Možda sam bio preoštari? Možda i nisam. To je ionako samo moj stil pisanja...

A nakon svih tih informacija, ja, budala kakva jesam, odlepršao sam do kazališta s nadom u nešto novo, kupio karte s nadom u nešto novo i sjedio u kazalištu čekajući predstavu s nadom u nešto novo, sve dok se zavjesa nije raspolovala i prikazala jednu sasvim običnu (pomalo čak i nespretnu) predstavu u kojoj, osim nekoliko vrlo svijetlih točaka, nisam video ništa toliko vrijedno što bi izazvalo onoliki pljesak.

Puf...nada je nestala...Puno vike nizašto, kao što sam i rekao...

Dvije stvari - Mia Roknić i scena sa stolom - jedino su bile vrijedne gledanja, i ništa više. Svi ostali dijelovi, počevši od glumaca i režije pa sve do scene i kostima, ostavili su me potpuno hladnim, dok sam čekao da se pojavi ta "zanimljiva predstava", ili barem dio nje, koja se svima, ili većini, toliko svidjela.

Plakat predstave: Tina Šerić, 4.bf

George Harrison (1943 - 2001)

Umro je George Harrison, od raka, bolesti kojoj malo tko pobjegne. Umro je u kući jednog prijatelja u Los Angelesu. Rođen je u Liverpoolu 1943, bio je godinu dana mlađi od svojih kolega iz najpopularnije rock grupe svih vremena.

Još kao mlad zavolio je glazbu i s 15 godina osnovao svoju prvu grupu «The rebels». Kad ga je Paul McCartney, kao mogućeg člana grupe, upoznao s Johnom Lennonom, mali je uzeo gitaru u ruku i nakon kratke svirke pokazao zašto mu je među «Beatlesima» pripalo mjesto solo gitariste. Lennon se, čuvši njegovo sviranje povukao na ritam gitaru. Otišli su kao momci na prvu svirku u Hamburg, gdje su se doslovce

oduševili posjetitelje u tamošnjim krčmama, po povratku snimili prve ploče i zaludjeli cijeli svijet «Beatlemanjom». Harrison je postao poznat kao «tihi Beatle», koji nije slatkorječiv poput Paula, šaljiv poput Ringa ili bez dlake na jeziku poput Lennona.

Prva Georgeova pjesma bila je "Taxman", s albuma "Revolver" iz 1966., a njegova najbolja stvar iz vremena Beatlesa bila je "Something" s albuma "Abbey road", koja je jedna od najljepših ljubavnih pjesama svih vremena. "Something" je postala evergreen i ima mnogo prepjeva, a najpoznatiji su u izvedbi Shirley Bassey i Francka Sinatra.

Snimajući prvi film Beatlesa "A hard days night" upoznao je buduću suprugu, ali, kao i kod većine estradnih zvijezda, taj brak je malo trajao. Kad su Beatlesi 1967. otišli u Indiju slušati glazbu Maharesija, Harrisona se tako duboko dojmilo i ostavilo ogroman utjecaj na veliki dio njegove karijere.

Nažalost, te godine psihodelije donijele su

Harrisonu naviku uzimanja droge, religijski zanos i raspad braka s Pattie Boyd. U međuvremenu je napisao krasnu stvar baladu "While my guitar gently weeps". Nakon raspada braka s Pattie, George se smirio, "očistio" i oženio amerikankom meksičkog podrijetla, s kojom je ostao u braku do smrti. S njom ima sina Dhanija.

George je i nakon raspada Beatlesa ostao uspješan na rock sceni. U solo karijeri nastale su i njegove dvije najpoznatije pjesme "All things must pass" i "Got my mind set on you".

Njegova zainteresiranost za Indiju i poznanstvo s Ravijem Shankarom omogućit će prvi dobrovorni koncert «Koncert za Bangladesh», gdje su, uz Georgea, nastupili i mnogi drugi poznati izvođači te spasili živote mnoge djece Bangladesha.

Uz mnoge djelatnosti koje je imao, George je financirao i napisao glazbu za filmove: "Life of brian", "Shangai surprize", "The long good Friday", "Nuns on the run" i dr.

Bio je dugogodišnji pušač, a njegov prvi okršaj s teškom, smrtonosnom bolesti bio je prije tri godine, kada je uspješno liječen u Švicarskoj bolnici od raka grla.

Uzrok pogoršanja njegova zdravlja bio je ubod nožem nekog suludog obožavatelja, što je uvelike pridonijelo pogoršanju njegova već lošeg stanja. Bolest mu se opet vratila, samo je ovaj put zahvatila mozak i pluća, slijedio je kraj ...

Pepeo Georgea Harrisona rasut je u Indiji.

Julija Skopljanac, 4. bo

"I'm greatful to anyone,
that is happy or 'free'
for giving me hope
while
I'm looking to see
The light that has lighted
the world" G. Harrison

«Urbana» publika koju ste nekada susretali na rock koncertima ili rave partijima pada pod vlast kroatiziranog «jugonostalgičarskog» glazbenog žanra, gubi se u deliriju uz taktove narodnjaka, poskočica, mazohističkih tužbalica.

Ta, nadajmo se, virusna glazba, s uporištem u birtijama i sumnjjivim klubovima, nudi vam pregršt egzotičnih ženskih tijela, (ne) odjevenih odjećom s životinjskim uzorkom tako da vas sveukupan dojam podsjeća na koji ste imali kad ste prvi put posjetili zoološki vrt. I eto vam mene, kontra cajke, koliko - toliko tolerantna, šetam učionicama ne bih li proširila svoje vidike.

O mom novinarskom antitalentu, kojeg je lako usporediti s nepristojnošću, dovoljno govoriti ponuda jedne djevojke. Ona je, misleći da se informiram tek tako, uljudno ponudila kazetu takvog glazbenika.

Ups!

1.a razred se oduševio mojim pitanjima i slaveći Cecino ime (za koje sam čak i ja čula), spustili su se na koljena i zaplakali (to ja malo pretjerujem).

A onda mi opet ništa nije bilo jasno, jer isti ti koji su maločas plakali za njom govore:

«Ma nije ona meni dobra, ali imam sve njene albine».

Uništava konstrukciju čovjekove nade za bolji život. (Alek)

Nervirala me svojedobno, a iz kojeg razloga isto rade danas, ne znam. (prof. Runjić)

Ja mislim da je sramota kad na koncert Severine dode 20 tisuća ljudi, a na Alanis

tisuću i po. (Jase)

To ti je ono: svi se napiju, skaču po stolovima, muškarci, ma što muškarci, dide, osušeni kao bakalari, hvataju se mladih cura. (x)

Izvorna narodna glazba je lijepa, ali ova novo komponirana - ne.

Pratim je. Nju slušaju mlati koji nisu, uvjetno rečeno, seoskog podrijetla. (tajnica)

Nije nas ubilo vino rumeno, već nas je ubila Kuljeva muzika, predivna, narodna... (Duje - rekavši to potrcao je za jednom od svojih «drugarica» i snažno je, možda čak i nezgodno, zagrljio).

Duško Kuliš je savršen čovik, njegova glazba je energična, a slušam je jer stranu glazbu ne razumin. (Danijel)

Nećemo puštat Srbe u Hrvatsku, ali ćemo obraditi njihove pjesme, umjesto lijepo, pjevat ćemo lepo.

(Maša - uz to je ironično izrecitirala stihove: «Otišo si, ostavio dete, suzama sam lepila tapete»).

Ne stanujem u toj ulici. (prof. Piragić)

Ta je glazba dobra kad si pod utjecajem alkohola, stihovi su pjevni, čak i

humoristični. Ko voli, nek' izvoli.

(Margita)

Nekada su Novi Fosili bili korektna pop glazba, a danas... Dingili - bingili.

Cajke, vrhunac neukusa, kič, nametljivost, agresija, afirmacija neukusa kao vrijednosti, poticaj za sve loše, trivijalno, na koncu ne dobiješ ni etno, ni zabavu.

Tu bih glazbu svrstao pod pseudonim: brigu na veselje. Ona je skupa razbibiriga u kojoj čovjek nesvesno gubi osjećaj za estetiku, finoću, stoga bi bilo najbolje da se zakonski ograniči i da se dozvoli fan klubovima da djeluju, ali da ih se locira. Po našem mentalnom sklopu Hrvatska može ponuditi boljih stvari.

(prof. Dužević)

Osobno je ne slušam, iako sam znala

završiti na cajkama s prijateljima, uz dobro vino i poneku dobru sevdalinku

(bosanska narodna).

Misljam da je pitanstvo uz narodnu glazbu čisto prikrivanje osobnosti, čin primitivizma, opravdanje za loše postupke. Postoje narodne pjesme koje nose određenu tragediju života, nesreće u ljubavi, svih oni loših osjećaja kojima smo svi mi izloženi.

Ako me pitate koga bih prije slušala: Vesnu Zmijanac, Cecu ili Mineu, ovu zadnju, sigurno, ne bih poželjela.

Nova pojedina Hrvatska pop scena, kudikamo lošije zvuči i od najlošijeg srpskog narodnjaka. (prof. Budimir)

Ljudi koji slušaju to smeće od neo/srpsko-narodnog pop-a (kako bih ja to nazvao), ne razlikuju taj škart od one izvirne, narodne glazbe uz koju su naši pradjedovi i babe plesali. Oni misle da je to isto. Ubit će se od srama! (xyačć)

Ja sam druga osoba kad idem na cajku. Mogla bih se skroz skinuti od uzbudjenja, svaki tip mi prilazi, ne zato što sam pijana, nego zato što sam opuštena, cool. Ista stvar kao kad ideš u maškare. (Ivana)

Odraz ukusa stanovnika... (prof. Marica Butina koja je za primjer detaljno interpretirala Severininu pjesmu «Raste trava zelena» koju su, kaže, mogli slušati samo oni koji su pušili marihuanu i oni kojima je ostalo u genima da pasu po poljima.

Još je dodala da je imala priliku čitati kako su se naši vojnici zabavljali u Slavoniji....

U birtijama bi ispjevali srpske narodnjake, a za petnaest minuta bi u polju pucali na njih.)

Nina Rinčić, 4. bs

**Ja sam druga osoba
kad idem na cajku.
Mogla bih se skroz
skinuti
od uzbudjenja,
svaki tip mi prilazi,
ne zato što sam pijana,
nego zato što sam
opuštena, cool.
Ista stvar kao kad ideš
u maškare.**

**Severininu pjesmu «Raste trava zelena»
mogli su slušati samo oni koji su
pušili marihuanu i oni kojima je ostalo
u genima da pasu po poljima.**

ANDY WARHOL (1927. - 1987.): ŽIVOT I DJELO

U BUDUĆNOSTI ĆE SVATKO
BITI SLAVAN 15 MINUTA!

Prije našeg «školskog» jednodnevnog izleta u Zagreb na izložbu Andy Warhol-a, u ruke mi je dopala njegova autobiografija «POPism» u kojoj je on opisuje vrijeme, odnosno svoj život od 1960.-1965. godine. Da ne bih propustili velik dio njegovog života, uvijek je najbolje početi od početka...

Andy Warhol ili pravim imenom, Andrew Warhol rođen je 6. kolovoza 1927. god. u Pittsburghu. Majka i otac su mu bili češki emigranti. Živio je vrlo skromno s roditeljima i dva starija brata. Otac je radio u čeličani, a majka se bavila ručnim radom. Andy-a je još odmalena privlačio svijet filmskih zvijezda i skupljao je njihove fotografije. U dobi od osam godina imao je prvi «SLOM ŽIVACA». Za vrijeme oporavljanja obitelj mu je čitala stripove – bio je uživan u Dicka Tracija. Život kasnije posvećuje umjetnosti: pohadao je tečajeve na Carnegie Institute Of Tehnology u Pittsburghu. 1949. je diplomirao. Te godine seli se u New York, u početku je radio na oglasima, reklamama u novinama, uređenjima izloga. Polako je gradio svoju karijeru. Pojavljivao se je svugdje i želio je upoznati svakoga. U drugoj polovici 50-ih god. sudjelovao je na nekoliko zajedničkih izložbi, ali bez uspjeha. Uspjeh će naslijediti tek poslije. Radio je još i kao ilustrator u nekoliko novina: Vogue, Harper's Bazaar, The New Yorker, Glamour.

Istina je da Pop-art u početku nije bio prihvaćen. Ljudi su bili šokirani djelima Andy Warhol-a, smatrali su njegova dijela smješnom podvalom.

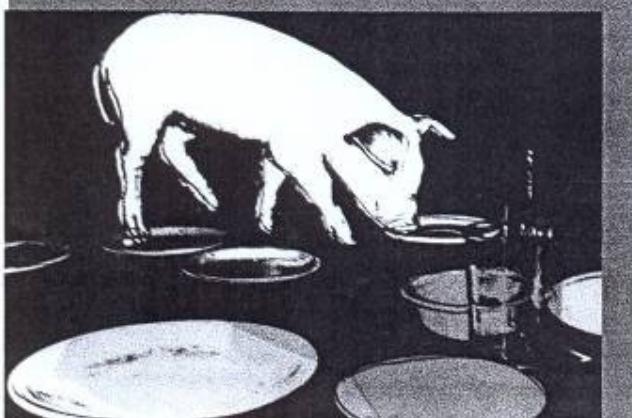

Zašto slikati nešto toliko obično kao što su boce Coca-Cole? Kada je prijatelju pokazao dvije slike: jedna boca Coca-Cole s razmrljanom stranom u znaku apstraktnog ekspresionizma, a druga s bocom Coca-Cole, jasno razvučenih linija, ovaj mu je rekao: »Pa...vidi, Andy, jedna od ove dvije je obično sranje; jednostavno na njoj se nalazi od svatog po nešto, a druga je izuzetna - ona je naše društvo, ono što mi jesmo. Ona je apsolutno predvina i čista.« Njegove su slike bile zapravo zrcalo onoga što se događa oko njega. Obično je pretvarao u veliko, odnosno svakodnevni objekti postajali su na njegovim slikama velika umjetnička djela.

Scena Pop Art-a ubrzo se počela širiti. Andy postaje poznat. U Novembru 1963. seli u tvornicu «Factory» koja je ubrzo postala okupljalište njegovih prijatelja kao što su: Viva Ondine, Joe Dalesandro, Velvet Underground. «Factory» će postati pravi magnet za umjetnike i avangardu. Te iste godine Andy je nabavio 16-mm kameru Bolex i počeo je snimati «nezavisne» filmove kao što su: «Sleep», «Drink», «Blow Job», «Empire» koji su se uglavnom prikazivali u užim krugovima.

Kreirao je i dva TV showa: «Andy Warhol's TV» 1982., na MTV-u 1988. «Andy Warhol's fifteen minutes» čiji je naslov nastao prema njegovoj izjavi: «u buducnosti će svatko biti slavan 15 minuta!»

Godine 1968. Valerie Solanis, članice organizacije SCUM («Society for cutting up

men») - «Društvo za rezanje muškaraca» ušla je u «FACTORY» i pucala u umjetnika. Preživio je taj napad sa šest metaka u tijelu o kojem je poslije snimljen film «I shot Andy Warhol». Njegovo prvo pitanje koje je u bolnici postavio nakon što je došao svijesti bilo je kako je ispoznao televiziji koja ga je snimila na putu do bolnice. Umro je tek 22. veljače 1987. u New Yorku. U svibnju 1994. u Pittsburghu je otvoren muzej «Andy Warhol», odakle je i krenula ova putujuća izložba.

Izložba Andy Warhola došla je u Zagreb 11.09., a trajala je do 23. 10. 2001. Mi smo je, naravno, zamalo propustili organizirajući izlet na zadnji dan izložbe. Na izložbi je postavljeno 69 dijela koja su doputovala iz Pittsburgha u Umjetnički paviljon u Zagrebu. Izložen je presjek od ranih crteža iz pedesetih, legendarni primjeri najranijeg pop-art-a, poput limenki coca-cole i «Campbell's coup can», slavni portreti «MARILYN MONROE», «JACKIE», «ELECTRIC CHAIR» iz ciklusa death and disaster, slike dolarskog znaka, lubanje... Posebnost izložbe bila je instalacija pod nazivom «SREBRNI OBLACI / SILVER PILLOWS / SILVER CLOUDS» iz 1966. koji su prema

mom shvaćanju bili aluzija na srebreni «Factory». U jednom kutku bila je televizija s videom na kojoj se prikazivao dokumentarac o njegovom životu, a kako je bilo jako malo, stolica i vremena nismo ga uspjeli pogledati. Sve u svemu, ipak smo uspjeli vidjeti djela tog slavnog umjetnika 60-ih godina od njegovih početaka, do ranijeg stvaralaštva. No što se postava izložbe tiče, možda se na tome moglo malo više poraditi, unijeti malo više Andyevog duha pa oblikoviti koji zid sa umnoženim slikama krave ili Marilyn ili pustiti glazbu grupa: «VELVET UNDERGROUND», «ROLING STONSA» koja je imale svoj udio u njegovom stvaralaštvu. Možda bi i na taj način bolje doživjeli svijet u kojem je živio i stvarao Andy Warhol. Ma, dobro je što smo uopće uspjeli vidjeti izložbu i učimili koji «dir» po Zagrebu!

Ana Marin 4.bo

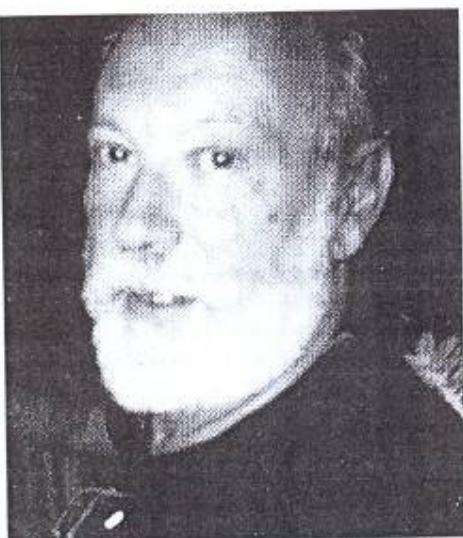

IN MEMORIAM

ANTE ŠKARIČIĆ

(1940. – 2001.)

Odmjeren stvaralac
i valjani povodi

Otišao je iznenada, u 62. godini života, Ante Škaričić, splitski slikar i likovni pedagog, umjetnik kojega će kulturna praksa u gradu pod Marjanom kroz sve ove godine pamtitи po nenametljivosti i odmjerenosti kad je bilo vlastito djelo u pitanju. Za razliku od većine, javljaо se svojim izlagачkim nastupima tek onda kada je bilo za to uistinu valjanih povoda i pravih razloga, pa otuda u rezimeu "tek" četiri samostalne izložbe, tri u Splitu i jedna u Omišu, a sve u razdoblju od 1986. do 1989., ali i dvadesetak kolektivnih istupa u kojima su posebno splitske likovne manifestacije uživale podršku (Zagrebački salon mladih, Splitski salon, Salon sakralne umjetnosti, Jadranski art anal). Ante Škaričića prisjetit ćemo se i po javnim radovima što nam ih je ostavio: po oltarnoj pali u Kapeli sestara milosrdnica na Kmanu u Splitu i po Križnom putu (kolektivni rad) u crkvi sv. Josipa u Dugom Ratu.

Ante Škaričić je rođen 15. veljače 1940. u Splitu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Na akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu diplomirao je 1965. na odjelu slikarstva u klasi Otona Postružnika, a slikarsku specijalku kod istog profesora završava 1969. sa zvanjem

slikara specijalista iz područja štafelajnog slikarstva. Od te je godine i član HDLU-a Zagreb.

Zagrebačke izložbe i atmosfera sredinom šezdesetih bili su presudni za formiranje Škaričićeva likovnog govora. Duh koji su širili domaći umjetnici poput M. Jevšovara, L. Picele i J. Dobrovića, gostovanja G. Alvianija ili J. R. Sotoa nisu mogli ne ostaviti trag na generaciji koja se tih godina u hrvatskoj metropoli školovala ili tek počinjala stvarati. Konačno, Gorgona i Nove tendencije bili su prototipom novih strujanja, novih umjetničkih praksi koji niču u našoj umjetnosti između 1966. i 1974. godine. U tom kontekstu treba naci korijene Škaričićeva nemimetičkog minimalističkog slikarstva kontemplativnih sadržaja u osamdesetim godinama, kao i njegovih struktura i instalacija koje traju od 1985. do danas, u kojima, uz primarne analitičke konstrukcije, možemo konstatirati i opartističko ispitivanje svijesti i općenito konstruktivistička vizualna istraživanja.

Pet prvih radnih godina obilježeno je radom u obrazovnom programu RTZ - a na kojem, kao likovni urednik i scenograf, sudjeluje u kreiranju emisija iz područja likovnog obrazovanja. U Split se vraća 1972., kada se kao profesor crtanja i slikanja zapošljava u Školi primijenjenih umjetnosti. Bio je angažiran kao vanjski suradnik za potrebe nastave predmeta Crtanje akta na tadašnjem Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnijih područja u Splitu. Od 1998. godine na Odjelu za likovne umjetnosti Umjetničke akademije u Splitu stjeće zvanje docenta za oblast crtanja i slikanja. Njegovo vođenje ove nastave bilo je u skladu s dugogodišnjim iskustvom vrsna pedagoga i tankocutnog umjetnika.

«Škaričićevi specijalni koncepti na određeni način baštiniči su slikarske jasnoće i kreativne fantazije L. Fontane. Radi se o ideji prostome apstrakcije koja se osjeća u njegovu figurativnom jeziku i, općenito, o tradiciji duhovnog koncepta koji pratimo u djelima Oca specijalizma». Tako je Škaričić u splitsku slikarsku scenu unio vrlo kreativne umjetničke akcente, a isti, novi umjetnički senzibilitet prenosio je i na svoje učenike.

Igor BREŠAN

Objavljeno u "Slobodnoj Dalmaciji"

IN MEMORIAM

SANDRA PAPEŠ

(1966. – 2001.)

Cijenivši Versacea,
oživljavala je pleter

Sandra Papeš (rod. Jankov) rođena je u Splitu 21.04.1966.

Nakon završene srednje škole u Splitu, diplomirala je na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu, smjer projektiranja i oblikovanja odjeće i tekstila, 1990.god., a iste se godine zapošlila na TTF-u kao asistent na katedri za projektiranje i oblikovanje odjeće. Osim vrlo zapaženog rada sa studentima, Sandru čemo pamtitи i po mnogim uspješnim modnim revijama i izložbama:

- 1993. izložba radova "Projektiranje odjeće pomoću elektroničkog računala"
- 1994. autorska kolekciju u sklopu "Intertekstila"
- 1995. u Opatiji na IX. međunarodnom modnom festivalu "Fashion news" osvojila je Grandprix za žensku kolekciju u klasi Pret-a-porter.
- 1996. u Zagrebu je prilikom prezentacije kolekcije jesen/zima 96./97. tvrtke Jobis izlagala svoju autorskiju kolekciju za predstojeću sezonu

Rad sa studentima, u kojem je doista uživala, i sve mogućnosti za nadogradnju i usavršavanje stručnog znanja podredila je osobnim razlozima. Prekinula je radni odnos s TTF-om, na određeno vrijeme je prekinula i postdiplomski studij i doselila se nakon udaje 1997. godine u Split. Iste godine Sandra je rodila sina Filipa. Ostvaruje poslovne kontakte sa splitskom Modnom kućom "Uzor", s kojom je, nedugo nakon poroda, zasnovala i stalni radni odnos na mjestu modnog kreatora. Odmah u prvom mjesecu rada doživjela je veliki uspjeh i potvrdnu svoje profesionalne vrijednosti pobjedom na javnom nadmetanju za izradu dizajna službene odore sudaca. Rodenjem kćeri Josipe, Sandra se povlači iz tvrtke «Uzor». 1999. zapošljava se u Školi likovnih umjetnosti i potvrđuje svoj afinitet prema radu s učenicima. Kao modna kreatorica zanimala se za hrvatski narodni vez i nastojala ga je domišljato oblikovati u kreacije koje bi bile bliske suvremenom modnom izričaju. Živjela je neopterećena uzorima iz modnog svijeta, cijenila je Versacea, obožavala Van Gogha... Smrt ju je zatekla u punoj predanosti radu i punini života.

Suzana Budimir

a
list
51

POSLJEDNJI POZDRAV

Budući da, zbog veličine članka, ovu petu reviju filma (s više od 25 filmova) ne bih mogao u cijelosti obuhvatiti, osim ako bih pisao o kulturi gledanja filma u Hrvatskoj (a pisanje o tome mi je više došlo na vrh glave), najbolje je da se koncentriram na samo dva filma (najbolji i najlošiji) od onih desetak, prilično solidnih, što sam ih, od nedjelje do četvrtka, gledao u kinu "Zlatna vrata".

Najlošiji je definitivno bio grčki dugometražni film «Na rubu velegrada», koji mi je do te mjere osakatio živce da sam se pitao kako je moguće da sam uspio (relativno) miran odsjediti sat i pol gledajući tu teenagersku torturu. Film, navodno pun akcije, pretvorio se u dosadnu adolescentsko - socijalnu dramu punu nekakvih antijunaka s onim indirektnim porukama za mladež već viđenim u filmovima poput «Klinici», »Moj privatni Idaho» ili «Requiem za snove» i poznatim geslom: «Šokirati javnost s malo kurvi, pedera i overdosea pa da ih to trgne iz sna i podsjeti na prave vrijednosti u životu». Ništa zanimljivo nisam pronašao ni u glumi, ni u tekstu, ni u ambijentu, dok je glazba izišla iz techna i hip-hopa s početka 90-ih. Nešto poput one nakazne grupe E.T. s gospodicom Vannom (jesu li dva "n" u njenom prezimenu?) na čelu. Za razliku od grčkog, više od svih su me ugodno uznenadila dva fantastična belgijska filma: kratkometražni «Biti dio toga» i dugometražni «Predosjećaj». Sedmominutni film u boji «Biti dio toga» izuzetno je zanimljiva i zadivljujuće dobro snimljena kratka priča o smrti jednog kino - operatera, o njegovim halucinacijama dok ga liječnici pokušavaju oživjeti elektrošokovima, o smrti u liku jednog dječačića i Sv.Petu u liku oronulog čuvara filmskog skladišta. Vrlo jednostavan i kreativan film.

5. REVIJA FILMOVA EUROPSKE UNIJE

Priredio: Ante Čepić, 4. bi

Dugometražni «Predosjećaj» je film o dvoje mladih ljudi, muškarcu i ženi, koji su se, potaknuti traumama iz prošlosti, odlučili na potpuno pasivan život. Sat i pol filma savršene kamere i vrlo pametnog i duhovitog scenarija govori o putevima koji su se spojili tek na samom kraju, bez imalo akcije, i završili skokom s mosta u ništavilo noći, poput nekih autistički raspoloženih Shakespeareovih likova. I ponovno su Belgijanci dokazali da su (uz Francuze) u filmu čisti profesionalci. Na reviji je još bilo zanimljivo to što su se svaku večer predstavljale dvije gotovo potpune suprotne zemlje(npr. Italija / Švedska, Grčka / Belgija,...), tako da ste u filmu mogli određivati razlike između stila, atmosfere, kulture ili čak određenih tema i motiva koji su uglavnom karakteristični za pojedine države. Kako Hrvati (pretjerano približavanje kamere licima u Brešanovim filmovima, što su, nažalost, pokupili i gotovo svi ostali hrvatski redatelji), tako i Talijani, Francuzi, Nizozemci i ostali imaju prepoznatljive (bolje ili lošije) načine snimanja u kojima lako možemo naučiti razaznavati jednu zemlju od druge. Vrijeme je da se zaustavim (da prof. Suzana ne bi trebala cenzurirati pola članka). Ispričavam se svima na ovom neurednom osvrtu na neke od filmova. Uostalom, tko vam je kriv. Imali ste cijeli tjedan da sami pogledate i prosudite ovogodišnju reviju. O pitanju: zašto škola nije obavijestila učenike da se uopće nešto događa u "Zlatnim vratima" (a sigurno dobar europski film ne bi škodilo odjelima fotografije i grafike), pisati ćemo nekom drugom prilikom. Ne preostaje vam ništa drugo nego da čekate još godinu dana na šestu reviju europskog filma.

Split Marulićeva doba

O Marku Maruliću napisano je nebrojeno knjiga i članaka, povjesničari su detaljno «osvijetlili» njegovo doba i mikroskopski istražili njegov privatni život i život rodnoga mu grada. Gotovo je skalpeljski «secirana» Marulićeva književnost s filozofskog, moralnog, povijesnog, književnog, leksičkog i inog aspekta. Ipak, čini se da je Marulić još uvek bogato vrlo za nova zanimljiva istraživanja... kao da je *otac našeg književnosti*, kako uobičajeno volimo nazivati Marka Marulića, postao link za brojne druge baze podataka.

Upravo sam tako razmišljala o Maruliću dok sam se približavala Muzeju grada Splita gdje je, povodom 500. obljetnice nastanka *Judite*, otvorena (početkom prosinca) raskošna izložba pod nazivom *Split Marulićeva doba*.

Organizator izložbe je Muzej grada Splita, a izložba je popraćena zanimljivim CDR-om i bogato ilustriranim katalogom (s tekstovima na hrvatskom, engleskom i španjolskom jeziku).

Osim znalaca iz Muzeja grada, brojni su drugi stručnjaci radili na postavljanju izložbe, a mnoge institucije za nju su ustupile svoje predmete. Od inozemnih to su: University Library iz Glasgowa, British Library, Biblioteca Nazionale «V. Emmanuel II» i Biblioteca Vallicelliana iz Rima, zatim čuvena Biblioteca Marciana, te torinska Biblioteca Nazionale. Od domaćih izdvajam neke splitske kulturne i vjerske ustanove: Arheološki muzej, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Državna uprava za zaštitu prirodne i kulturne baštine, Sveučilišna knjižnica, Teološki fakultet, Nadbiskupski arhiv...

Izložbu su autori zamislili kao mozaik različitih tema - od povijesnih prilika, preko prikaza oružja iz onoga doba do graditeljstva, kiparstva i slikarstva, od Marulićevih rukopisa, preko vrijednog sakralnog blaga i statuta bratovština, do teksta i namještaja....

Brojne stare grafike i povijesne karte zorno su nam približile izgled maloga renesansnog Splita, čijih se 6000 gradana stisnulo unutar sigurnih i čvrstih zidina antičke palače. Grad je bio okružen kulama i brojnim bedemima (Klis, Kaštela, Kamen...), a čuvali su ga mletački vojnici i plaćenici. A čim bi se kopita turske konjice čula u splitskom polju, svi su za oružje sposobni stanovnici skakali u obranu grada. No, tek što bi opasnost minula ili utihnula, oživjele bi splitske ulice i ondašnja jedina dva trga (Katedralni trg ili Trg sv. Duje i Trg sv. Lovre), opet bi se u palačama odvijali živi razgovori i humanističke rasprave o filozofiji, moralu, umjetnosti, književnosti...

Iako je to bilo opasno vrijeme, u Splitu je bujala umjetnost. Domaći majstori (Juraj Dalmatinac) doprinijeli su oblikovanju palača i trgova, crkava i samostana, a mnogi su strani meštri (Andrija Aleši, Bonino iz Milana) ovdje ostvarili svoja najbolja djela. Raspela i grobnice, zdenci i oltari, portali i grbovi ... u svemu se čitao otvoreni renesansni i humanistički duh.

I činilo mi se, dok sam se približavala Muzeju grada Splita, u kojem je postavljena izložba, da se baš na ovaj zid kasnogotičke Papalićeve palače naslanjao prije pet stotina godina pjesnik i prevoditelj Franjo Božićević Natalis, a evo, upravo ovdje, preko ovoga prozora s kvadriforom, gledao je na ulicu i dvorište i osluškivao bilo grada čuveni biskup, pjesnik i povjesničar Toma Niger.

I kao da su opet oživjeli i biskup Bernard Zane i Dmine Papalić koji se s Marulićem dogovarao kako će iz salontanskog areala prenijeti antičke kamene ostatke i pohraniti ih u ovoj palači. Jesu li slušili da su ti dogovori zapravo začeci arheološke i konzervatorske djelatnosti?

Prošetajmo izložbom i prelistajmo katalog. Pogadjamo koje su se crkvice i samostani ohrvali vremenu i ostale do danas ... I koji su cremitski samostani preživjeli? Davno su umrli marjanski pustinjaci, toliko bliski Marulićevu životnom kodu.

Pogledajmo keramiku, oružje, nakit, namještaj... S njih je, za ovu izložbu, izbrisana prašina prošlosti. Prisjetimo se Marulićeva teksta *In epigrammata priscorum commentarius* i usporedimo koji su srednjovjekovni ukrasi unutar splitske prvostolnice preživjeli, a koje su godine i ljudi izbrisali.

Prošlost je kroz izložbu oživjela. Bilo bi dobro i kad bi izložba ostala kao stalni edukativni, informativni i kulturološki postav u Muzeju grada. Šteta bi bilo da ovoliki trud ostane zabilježen samo u katalogu i u «virtualnom svijetu» CDR-oma.

TRAŽI SE AUTOR...

Imaš SMS...

Kad gledam nebo, vidim tebe, kad gledam more, vidim tebe. Kad gledam sunce, vidim tebe. Kad gledam zvijezde, vidim tebe. Daj j** te, makni se vise.

Zasto je ALADIN ostavio svoju princezu? Odgovor ces dobiti ako njegovo ime procitas odozada!

Dobra vila ispunila mi je dvije zelje. Treći put nisam mogao.

Ero s onoga svijeta. Jozo iz dijaspore.

Ja nisam muskarac za jednu noc. Dosta mi je samo nekoliko minuta.

Alkohol ubija polako ali sigurno. Nama se nikamo ne zuri.

Nekada sam bio ljudsko bice... a onda sam dobio modem.

On je matematicar, a ona neuracunljiva.

Pokvario mi se pjescani sat. Kasnije tri zrnca.

Pozeli nesto veceras, mozda se cuda dosadjaju...

Oprosti, ali slomio mi se prst. Cujemo se poslje, sada idem vrstatiti.

Izgubila sam svako svjetlo u životu i svu nadu. Spas sam pronasla jedino u IGLI. Sada hekiam i super mi je.

3 milijuna ljudi sada gleda televizor, 2 milijuna ljudi sada cita, 1 milijun sjedi i samo jedna budala sada cita ovu poruku.

Ovaj program će poboljsati vase mentalne sposobnosti. Trazim... trazim... Zalim ali vas mozak nije nadjen.

Moj grijeh, moj preveliki grijeh, rece Bog gledajući tebe.

Zenski je grudnjak najdemokratskiji odjeveni predmet. Potiskuje velike, podize male, a masu drži na okupu.

Igraj, što čekaš?

Ova igra ima misteriozan kraj. Nemoj čitati redove unaprijed, idи по redu.

Odvoji 3 minute za ovu igru. Prvo uzmi olovku i papir. Kada trebaš izabrati imena, neka to budu osobe koje poznaješ i slijedi svoj prvi instinkt.

Idи red po red i nemoj čitati unaprijed jer ćeš tako upropastiti igru.

IDEMO:

1. Prvo, napiši brojeve od 1 do 11 u jednu kolonu.
- Ne čitaj unaprijed jer ćeš upropastiti igru!**
2. Pored brojeva 1 i 2 napiši dva broja koji su ti najdraži.
- Ne čitaj unaprijed ili ćeš upropastiti igru!**
3. Pored brojeva 3 i 7 napiši imena dviju osoba suprotnog spola.
- Ne čitaj unaprijed jer ćeš upropastiti igru!**
4. Napiši imena osoba (prijatelji ili rodbina) iza brojeva 4, 5 i 6.
- Ne čitaj unaprijed jer ćeš upropastiti igru!**
5. Napiši naslove pjesama iza brojeva 8, 9, 10 i 11.
- Ne čitaj unaprijed jer ćeš upropastiti igru!**
6. Na kraju, zaželi jednu želju.
- Ne čitaj unaprijed jer ćeš upropastiti igru!**

I evo odgovora.....

Moraš ispričati o ovoj igri onolikom broju ljudi koji si stavio / la iza broja 2.

2. Osoba pod brojem 3 je osoba koju voliš.
3. Osoba pod brojem 7 je osoba koja ti se sviđa, ali to ne funkcioniра.
4. Brineš za osobu pod brojem 4.
5. Osoba pod brojem 5 te stvarno poznaje.
6. Osoba pod brojem 6 je tvoja sretna zvijezda.
7. Pjesma pod brojem 8 odgovara osobi pod brojem 3.
8. Pjesma pod brojem 9 odgovara osobi pod brojem 7.
9. Pjesma pod brojem 10 govori o tvojem duhu.
10. Pjesma pod brojem 11 govori o tome kako se osjećaš u životu.

Pošalji ovo na adresu 10 osoba u roku od sat vremena nakon čitanja.

Ako to učiniš, ispunit će ti se želja!

Ako ne, bit će suprotno. Čudno je, ali funkcioniira.

Nadamo se da će Vam se ispuniti želja!!!!

**PRVI
POKUŠAJ
KLONIRANJA
U
ŠKOLI
LIKOVNIH
UMJETNOSTI
SPLIT**

a list VIJESTI U I OKO ŠKOLE... 56

"INDERØY VIDEREГAENDE SKOLE" U POSJETI NAШOJ ŠKOLO...

Krajem 1999. našu su školu posjetili profesori iz Srednje škole za dramu, ples i glazbu iz gradića Inderøya u Norveškoj. Prof. Velde i prof. Hattrem suradivali su s prof. Splivalo na UNESCO - vom projektu "Mladi u promicanju i zaštiti svjetske baštine". Tada su počeli dogovori o radu na zajedničkom projektu upoznavanja i suradnje mladih naših dviju udaljenih zemalja.

Tako su našu školu tijekom u listopadu 2001. posjetili Norvežani: 19 učenika i 3 profesora. Voditeljica projekta prof. Jasenka Splivalo (Truki) ponudila nam je mogućnost da udomimo jednog ili više učenika kako bismo na taj način stekli nova prijateljstva, iskustva i razmijenili naša znanja. Ja sam se dvoumila zbog svojih roditelja i zbog sporazumijevanja na engleskom jeziku. Međutim, ipak sam pristala jer sam to smatrala zanimljivom i neponovljivom prilikom za

upoznavanje i sticanje prijatelja iz daleke Norveške. U školi je vladalo veliko uzbudjene i žurba oko priprema kako bi se naša škola pokazala u najboljem svjetlu. Prvog dana smo ih uzbudeno isčekivali, pa ni njihovo kašnjenje nije umanjilo radost dolaska novih prijatelja. Ja sam bila domaćin djevojci po imenu Ingvild.

Nakon odmora, koji im je bio neophodan, otišli smo u obilazak našeg grada. Došli smo kući i umorni odmah zaspali. Iduge dana smo u našoj školi priredili dobrodošlicu. Izradili smo vikingšku lađu u kojoj je Dioklecijan (Duje Botteri, 3.kamena) predao na tri dana ključ naše škole Vikingu (Vedran Kurobasa, 3. kamena) kao znak dobre namjere i želje da druženje bude na obostrano zadovoljstvo. Lađu smo radili pod vodstvom profesorice Julijane Voloder Perišić.

SKOLA LIKOVNIH

Prof. Julijana je također autor školskog poklona koji je predao naš ravnatelj, mr. Mladen Bilankov. Riječ je o ogledalu s grbom grada Inderøya koji su, u ime svoje škole, oduševljeno prihvatali gosti; profesori Solveig Velde (glazba), Orjan Hattrem (drama) i Gunvor Winge (ples).

Drugi dan je bio najzanimljiviji jer smo gledali "Deset zapovijedi" u izvedbi učenika iz Norveške. Predstava se sastojala od dramskog dijela i suvremenog plesa. Izvedba je bila na otvorenom i jako mi se svidjela, a i cijela publika je bila oduševljena. Dvadesetak učenika naše škole izvelo je u dvorani Multimedijalnog centra kratki kazališni prikaz "Kartolina" koji je, prema literarnim radovima učenika o životu mladih u našem gradu, pripremila profesorica Marica Butina.

Treći dan su naši novi prijatelji radili radove u odjelu keramike uz pomoć prof. Miroslava Radeljaka i u odjelu grafike uz pomoć prof. Nikole Skokandića. Te su keramičke pločice i zajedničku grafiku ponijeli kao poklon. Na zabavi koja je organizirana nakon radionice, razgovarali smo o tome kako nastaje kazališna predstava, a profesorica Alieta Monas Pleić predala je gostima svoju sliku "Deset zapovijedi". Uz veliko odobravanje održana je mala modna revija nagradenih modela Ane Marin (JV.odjeće).

Cetvrti dan smo proveli na otoku Braču, uglavnom kupajući se cijeli dan. Iste večeri naši gosti su oputovali. Bili smo tužni zbog njihova odlaska, ali nadamo se da ćemo se opet vidjeti za našeg posjeta Norveškoj na proljeće slijedeće godine.

Anita Voloder, 3. ag

SLOBODNE AKTIVNOSTI

U ovoj školskoj godini za slobodne aktivnosti zaduženi su:

- literarno - recitatorska družina: Marica Butina, prof.
- školski list: Suzana Budimir, prof.
- dramska družina: Vanja Škrobica, prof.
- «mama je stalo» (družina za zaštitu baštine): Jasenka Splivalo, prof.
- sportska družina: Gordan Puljek, prof.
- likovna družina: Alieta Monas, prof.

NAŠI U POLJSKOJ

Još u četvrtom mjesecu kad su nas učenici iz Poljske posjetili, nismo imali strpljenja čekati deveti mjesec da i mi posjetimo Poljsku. Svakim danom iščekivanje je sve više raslo, nepoznata zemlja nas je čekala. Već u osmom mjesecu izmjenjivali smo mišljenje o tome treba li ponijeti kaput ili ne. Dan prije polaska odbrojavali smo sate i minute. Napokon smo se ukrcali u vlak. Željno smo iščekivali jutarnju kavu u Zagrebu, zatim čarobni Beč i naposljetku hladnu Warshavu. Kava u Zagrebu je prošla u ugodnom prepričavanju protekli noći. Stigli smo u Beč. Dočekala nas je kiša, ali nas ipak nije sprječila da doznamo da u Beču živi više Hrvata nego što smo zamišljali. Sva sreća da smo imali vodiča, moju rođicu, jer bez nje bi se u tom gradu zasigurno izgubili. Nakon tog kišnog dana krenuli smo k sljedećoj stanici - Warshavi. Stigli smo i u Warshavu. Sva sreća da smo uz kaput imali šal i kabanice jer je temperatura bila znatno niža od one u Splitu. Slijedilo je upoznavanje obitelji, razmjena mišljenja, standardna pitanja, iscrpljujući, ali u isti mah i ugodni dani obilaska Warshave i okolnih mjesta, posjeta muzejima, shopping. I dok smo mi pretraživali dućane, i tražili niske gore, prof. Radeljak je živio u različitim vrstama poljskog piva, specijaliteta od sira prženog s orasima, do ne znam čega...

Profesorica Erak se, normalno, odrekla svoje makrobiotičke prehrane i uzorno slijedila njegov primjer. Dok su oni rasipali novac u irskim pubovima, mi smo se skromnije hranili - pizzama. Zanimljivo je da su pizze potpuno drukčije od naših i da ih čak možeš naručiti s debelim ili tankim tjestom, ovisno o ukusu. Dok je prof. Erak zamišljala, kako kupuje kuću, tj. vikendicu njenih snova u Kkažmiržebu, mi smo brojali zlote, za kupovinu zgodnih lancića kojih je bilo u izobilju. Moram napomenuti da su neki uživali i u jahanju, klizanju na ledu... U disco clubu su se dogodile

i neke ljubavi (OPA) !!! I to učenice nisu pali na šarm Poljaka, već Nijemaca! A vidjeli smo i njihovu školu. Čista, uredna, VEELIKA, u kojoj vlast disciplina slična onoj u našoj školi. I tako je prošlo zanimljivih 12 dana. Ispraćaj je bio jako dirljiv. Neki su i zaplakali.

Slijedio je manje zabavan dio puta, bez iznenadenja. Nakon mnogih nepoznatih ljudi koji su na nepoznatim jezicima pokušavali od nas izmamiti putne isprave, stigla je ugodna rečenica: "GRANIČNA KONTROLA, MOLIMO PUTNE ISPRAVE." To je izazvalo izljeve domoljublja, počeli su se paliti mobiteli, slale su se poruke. Bili smo sretni što smo u Hrvatskoj, a opet pomalo tužni jer je Poljska daleko od nas. Nakon cijelodnevnog boravka u Zagrebu i posjete izložbi Andyja Warhola, vratili smo se puni dojmova u naš najlepši Split. Spremili smo kapute na dno torbe i zaključili: « Ma, ko ovo sunce može platit ! »

Tanja Bradarić 4. bo

ARTISTI

Prošle školske godine su osmisili i uvježbali predstavu «Vičem» (s temom seksualnog zlostavljanja u obitelji)

te nastupili na gradskim i županijskim susretima LIDRANO, na Festivalu dramskih amatera na Visu i na Raosovim danima u Imotskom.

SEMINAR O DRAMSKOJ REŽIJI

Početkom prosinca profesorice Vanja Škrobica i Marica Butina u Zagrebu su pohadale seminar/radionicu o dramskoj režiji. Predavač je bio Vladimir Kružić, redatelj i dramski pedagog.

DANI SPLITSKIH KNJIŽNICA

Dan splitskih knjižnica obilježen je 4. prosinca u Multimedijalnom centru. Naša knjižnica predstavila je svoje NAJ knjige (najstariju, najtežu, najdosadniju, najširu, najmanju, najvišu i najtraženiju knjigu). Na okruglom stolu prof. Vanja Škrobica izlagala je na temu «Internet i zaštita autorskih prava». U sklopu programa dramska skupina izvela je predstavu «Vičem».

MEDUNARODNI SKUP O AIDS-u

Pedagoginja škole Aleksandra Dužević sudjelovala je u Zagrebu na Međunarodnom skupu na temu AIDS-a. Skup je organiziralo Ministarstvo zdravstva, a naša pedagoginja je pozvana jer je osmisnila najbolji program borbe protiv AIDS-a.

EX LIBRIS

Prof. Nikola Skokandić dobitnik je prve nagrade na izložbi EX LIBRIS u Rijeci. Čestitamo!!!

MLADI FOTOGRAFI

Fotografije naše učenice Mie Huljev objavljene su u časopisu Hrvatski hosteler (časopis je namijenjen mladima koji vole putovati).

SEMINAR KNJIŽNIČARA

U listopadu je u našoj školi održan seminar za školske knjižničare naše županije. Na seminaru je prof. Vanja Škrobica iznijela kratku sliku o standardima knjižnica u nekoliko zemalja (Norveška, Poljska, Engleska i USA) i usporedila ih sa stanjem u našoj knjižnici. Na seminaru je sudjelovala i prof. Jasenka Splivalo koja je govorila o UNESCO-vim projektima za zaštitu kulturne baštine.

OTVORENI DAN ŠKOLE

Sredinom lipnja u Salonom Galić u Marmontovoj ulici smo organizirali Otvoreni dan škole. Izloženo je nekoliko učeničkih radova iz svih naših odjela. Dramska grupa izvela je predstavu «Vičem» kako bi, uz stručni dio nastav, posjetitelji mogli vidjeti i uspješni rad naših slobodnih aktivnosti.

NOVA FAKULTATIVNA NASTAVA

Od ove školske godine uveli smo dva nova predmeta fakultativne nastave: Teorija filma i Povijest filma.

SURADNJA S GKM-om

Suradnja s Gradskim kazalištem mlađih nastavljena je i ove godine u predstavi "Viktor ili djeca na vlasti" Gorana Golovka. Učenica Ana Marin dizajnirala je kostime, a Tina Šerić dala je idejno rješenje za plakat. Još bi trebalo napomenuti da je zanimljivu glumačku kreaciju u predstavi ostvarila Mia Roknić, učenica naše škole i dugogodišnja polaznica Dramskog studija za mlađe.

IZLOŽBA ANDYJA WARHOLA

Krajem listopada organiziran je posjet Zagrebu u okviru kojeg su učenici posjetili izložbu Andyja Warhola u Umjetničkom paviljonu, stalnu postavu Muzeja za umjetnost i obrt te bili gosti škole za primjenjenu umjetnost i dizajn Zagrebu.

MENSA

Učenica Branka Punda testirala je svoj IQ. Testiranje je organizirala MENSA u Splitu. Branka je riješila 99% zadataka iz testa, pa je njen IQ (pazi ovo!!!) - 156!!! ČESTITAMO!!!!

ITALIJA – L'ARTE NEL DECORO IL DECORO NELL' ARTE

I ove godine sudjelovali smo (četvrti put) na bijenalnoj izložbi dizajna keramičkih pločica pod nazivom "Kuća kakvu zamišljam". Na izložbi je bilo izloženo oko 1700 radova iz Italije i 9 drugih zemalja. Nagradeni su radovi učenika pod mentorstvom Miroslava Radeljaka i prof. Dubravke Bodulić, a prof. Jasenka Splivalo za organizaciju međunarodnog dijela izložbe. Škola je postala članicom kulturne udruge TERRAE NOVAE, kojoj je predsjednik g. Ferruccio Giuliani, organizator navedene izložbe.

PROFESOR PAŠKO ČULE - OVOGODIŠNJI DOBITNIK MINISTROVE NAGRADA

Prof. Paško Čule rođen je u Kljacima (Drniš) 1939. godine. Završio je Školu primjenjene umjetnosti u Splitu, studirao na Pedagoškoj akademiji u Sarajevu i Akademiji u Ljubljani. Usavršavao se u Pragu, Petrogradu, Moskvi, Veneciji i Parizu. Godinama je

bio savjetnik za likovni odgoj i umjetnost pri Zavodu za PPS u Splitu. Dobitnik je brojnih nagrada i javnih priznanja. ČESTITAMO!!!!

DANI ODJEĆE 2001.

Na državnom natjecanju "DANI ODJEĆE 2001." naša učenica Ana Marin osvojila je svojom kolekcijom drugo mjestu u kategoriji: modna revija za dizajnere. Učenice Ana Marin i Tanja Bradaric ostvarile su dobre rezultate i u kategoriji: modno crtanje.

SEMINAR O KAZALIŠTU

Na seminaru kojeg je organizirao Hrvatski centar za dramski odgoj u Zagrebu od 19. do 21.4. 2001. sudjelovale su profesorice Vanja Škrobica i Marica Butina. Voditelj seminara je bio James Mirrione iz New Yorka, jedan od utemeljitelja najvećeg odgojnog kazališta u SAD - u (Creative Art Team). Radionica intervencija u kazalištu zvala se "Hrvanje s andelima i demonima", a jedna od zanimljivih vježbi bila je *"hodanje po slomljenom staklu, otvaranje Pandorine kutije i učenje kako vratiti unutra zlo izašlo iz nje."*

ŠKOLA NA NET-u

Naša je škola postala član-prijatelj mreže UMJETNOST I OBRAZOVANJE, projekta koji vodi austrijski kulturni institut pri Europskoj uniji (www.artsandeducation.network; www.oks.at)

LIDRANO 2001.

Učenik Ljubomir Mateljan (4. razred grafičkog dizajnera) je uz pomoć voditeljice Marice Butine tijekom šk. god. 2000./2001. prema svom tekstu pripremio monodramu *Sredstvo za čišćenje* za individualni scenski nastup. Na natjecanju LIDRANO 2001. stigao je do najviše razine – državne smotre u Novom Vinodolskom.

NAJ PROFA - AKTIVNOSTI I NAGRADE

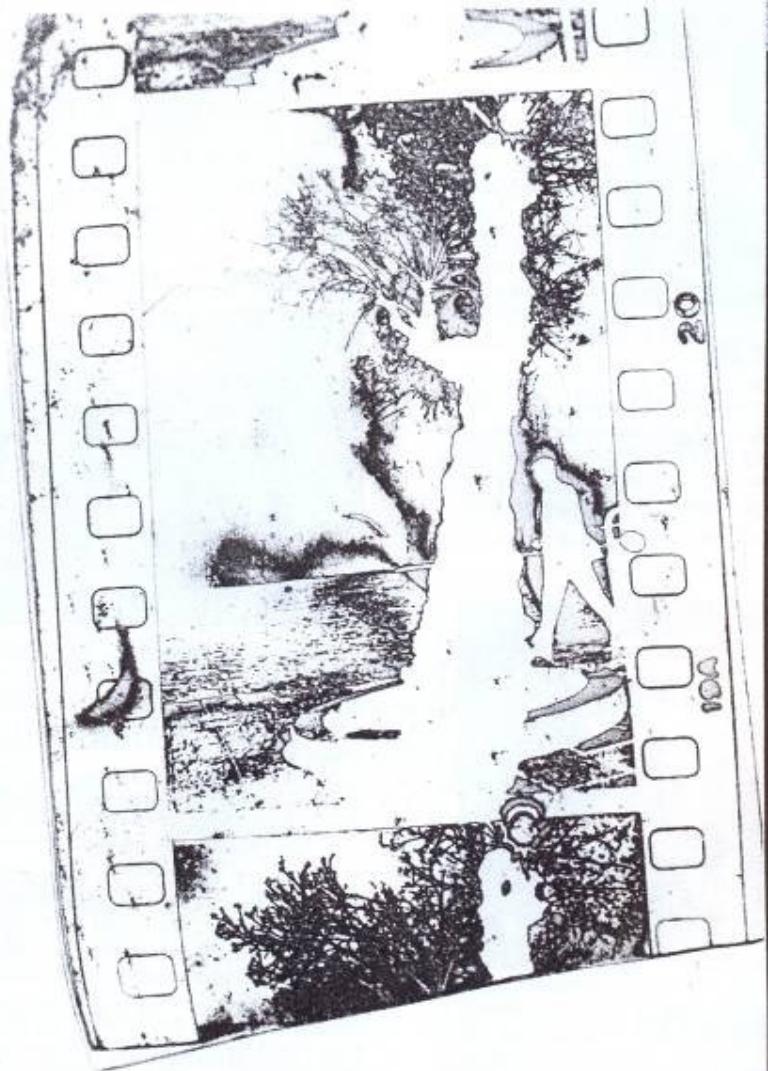
Prof. Jasenka Splivalo je na poziv Austrijskog kulturnog instituta - OKS, sudjelovala na konferencijama o umjetničkom obrazovanju u organizaciji EU (Europske unije) i predstavila programe za mlade:

1. Beč – umjetnost u kontekstu
2. Budimpešta – uloga umjetnosti u procesu društvenih promjena

Radionica BAŠTINA – NAMA JE STALO, voditeljice Jasenke Splivalo nastavila je rad na projektu DOTAKNI I VIDI u suradnji s Prvom gimnazijom i studentima 3. godine Umjetničke akademije u Splitu. Povodom Medunarodnog dana muzeja ostvaren projekt u Galeriji Meštrović po ideji kustosice Maje Separović nazvan DOTAKNI I PREPOZNAJ za članove Udruge slijepih Županije splitsko-dalmatinske.

U izbor za naj - profesora TV emisije "Svakodnevica" dospjela je i naša profesorica Jasenka Splivalo. Tri puta se natjecala i uspješno pobijedila profesoricu tjelesnog odgoja iz Rijeke, profesoricu hrvatskog iz Vinkovaca i profesora psihologije iz Velike Gorice.

, , , ,
IDE, IDE VRIJEME...
, , , ,

afist